

Az MBH Gondoskodás Nyugdíjpénztár

Választható Portfólió Rendszer

Szabályzata

19/2018. sz.

Jelen Szabályzatot az MBH Gondoskodás Nyugdíjpénztár Igazgatótanácsa a 2025. február 17. napján hozott 5/2025. (2025.02.17.) számú határozatával módosított, 2024.12.11-én meghozott 78/2024. (2024.12.11.) határozatával elfogadta

Hatályos: A Magyar Nemzeti Bank engedélyező határozatának Pénztár általi kézhezvétele napját követő negyedév első napjától, azaz 2025.04.01.-től

ZÁRADÉK

Jelen Szabályzatot a Pénztár Ellenőrző Bizottsága előzetesen megvizsgálta, véleményét az Öpt. 49/B. § (3) bekezdése alapján a 2024. december 11. napján megtartott Igazgatótanácsi ülésen ismertette.

Kiss Imre Ervin
Igazgatótanács elnöke

I. Keret szabályok

- 1.1 A választható portfóliós rendszerre vonatkozó szabályokat az alábbi többször módosított jogszabályok, illetve MNB ajánlás tartalmazzák:
- az 1993. évi XCVI. törvény az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról,
 - a 281/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárak befektetési és gazdálkodási szabályairól,
 - a 223/2000. (XII. 19.) Korm. rendelet az önkéntes nyugdíjpénztárak beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségeinek sajátosságairól,
 - Magyar Nemzeti Bank 12/2016. (XII.1.) számú ajánlása az önkéntes nyugdíjpénztárak választható portfóliós rendszerének kialakításáról, működtetéséről.
- 1.2 A Pénztár alábbi szabályzatai is tartalmazznak rendelkezéseket a választható portfólióval kapcsolatban:
- Alapszabály
 - Befektetési Politika
 - Számviteli Politika
 - Hozamfelosztási Szabályzat
- 1.3 A pénzügyi szolgáltatási ágazatban a fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételekről szóló Európai Parlament és Tanács 2019/2088 rendelete alapján a Pénztár nyilatkozik, hogy a befektetési döntéseknek a fenntarthatósági tényezőkre gyakorolt káros hatásait olyan módon és azon időponttól veszi figyelembe, ahogy és amikor a Pénztár vagyonának kezelésével megbízott és a rendelettel érintett szolgáltató az erre vonatkozó nyilatkozatát közzéteszi. A vagyonkezeléssel megbízott szolgáltató nyilatkozatának elérhetősége: A vagyonkezeléssel megbízott szolgáltató nyilatkozatának elérhetősége: <https://www.mbhlapkezelelo.hu/alapkezelelo/fenntarthatosag>. A nyilatkozat elérhetőségét a Pénztár a honlapján közzéteszi. A Pénztár saját vagyonkezelésében álló vagyonelemekre vonatkozó befektetési döntései során nem veszi figyelembe fenntarthatósági tényezőkre gyakorolt káros hatásait, tekintettel a saját kezelésű vagyon elemek speciális voltára (tagi kölcsön, zártkörű banki részvények) és annak a kezelt vagyonhoz mért 20% alatt maradó mértékére. Amennyiben a Pénztár saját vagyonkezelése az üzleti év fordulónapján meghaladja a Pénztár fedezeti tartalékának 20%-át, úgy a Pénztár ezen vagyonelemekre vonatkozó befektetési döntései vonatkozásában a fenti rendelet szerinti, a fenntarthatósági tényezőkre gyakorolt káros hatások figyelembevételére vonatkozó nyilatkozatát a Befektetési Politikában foglaltan teszi meg.
- 1.4 Az MNB által működtetett honlap (www.mnb.hu, illetve www.kozzetetelek.hu) további információkat tartalmaz a portfólióválasztáshoz kapcsolódóan.
- 1.5 Amennyiben a Pénztár Küldöttközgyűlést működtet, úgy jelen szabályzat szóhasználatában a Közgyűlés fogalom alatt a Küldöttközgyűlést kell érteni.

II. Általános elvek

- 2.1 A választható portfóliós rendszer olyan nyugdíjpénztár-tagi rendelkezési lehetőség biztosítása, amelyben a Pénztár lehetővé teszi, hogy a Pénztártag maga rendelkezzen a Pénztár által összeállított, eltérő befektetési jellemzőknek megfelelő eszközcsoportok (portfóliók) közötti választásról annak érdekében, hogy egyéni nyugdíjszámlájának összege az általa választott portfólióba kerüljön elhelyezésre, biztosítva a döntés – meghatározott időközönként történő – megváltoztatását is. A tagi rendelkezés azon joghatások tudomásulvétele is, hogy a tag által kiválasztott portfólió – a Pénztár más portfólióitól esetleg eltérő hozama és kockázata révén – hatással van a tagnak a pénztári közös vagyonbefektetésből származó részesedésére. A vonatkozó jogszabályoknak megfelelően egyéni döntés, vagy automatikus besorolás alapján, az egyéni számlákon elhelyezett megtakarítások eltérő kockázatú és várható hozamú portfóliókban kerülnek elhelyezésre.
- 2.2 A különböző befektetési portfóliók kialakításának célja, hogy a Pénztár lehetőséget biztosítson tagjainak, hogy mindenki egyéni életpályájának, pillanatnyi életkorának, nyugdíjszolgáltatásig vagy nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralévő idejének, kockázatviselő képességének és kockázatvállalási hajlandóságának megfelelően dönthessen nyugdíjcélú megtakarításának befektetéséről.

- 2.3 A Pénztár a választható portfóliós rendszer bevezetésével is arra törekszik, hogy tagjaiknak hosszabb távon, folyamatosan kedvező hozamot, ezáltal versenyképes nyugdíjszínvonalat biztosítson, összhangban az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény előírásaival.
- 2.4 A Pénztár felhívja a tagok figyelmét arra, hogy a portfóliók közötti választás a tagok egyéni felelőssége, amelyet a kockázatok figyelembevételével különösen életkoruk, kockázatviselési hajlandóságuk és jövőbeni várakozásuk alapján tegyenek meg.
- 2.5 Sem az egyes portfóliók összetétele, sem a korábban elért hozama nem ad garanciát a jövőbeli hozam nagyságára.
- 2.6 A választható portfóliók hozamára, tőkéjének megóvására a Pénztár nem tehet ígéretet vagy vállalhat garanciát, és bármely más, egyéb biztosítékot sem nyújthat.
- 2.7 A választható portfóliós rendszer működése során vállalt befektetési kockázatok viselése kizárólag a tagot terheli, pénztári (partner) kockázatot csökkentő rendszerek (pl. Országos Betétbiztosítási Alap, Befektetővédelmi Alap) nem állnak rendelkezésre.
- 2.8 A Pénztár felhívja továbbá a tagok figyelmét arra, hogy a pénztári megtakarításhoz (egyéni számlakövetelés) csak jogszabályokban meghatározott idő után juthatnak hozzá.
- 2.9 A pénztári befektetési tevékenység folytatása során biztosítani kell a portfóliók megfelelő diverzifikáltságát, a helyesen alkalmazott kockázatmenedzsmentet, figyelemmel a kötelezettségek lejárat szerkezetéből adódó tényezőkre, a likviditási szükségletek biztosítására. A közvetett befektetési instrumentumok (befektetési jegyek, illetve egyéb kollektív befektetési értékpapírok) alkalmazása során biztosítani kell, hogy a Pénztártagot közvetetten terhelő befektetési költségek mértéke - a közvetlen befektetésekhez kapcsolódó költségekhez mérten - a vagyonkezelési költségekkel összhangban legyen.
- 2.10 A Pénztár a befektetések biztonságát tekinti elsődlegesnek, ez
- egyrészt a hosszú távú hozamalakulást figyelembe vevő, a befektetési és szabályozási környezethez illeszkedő befektetési politika kialakításban testesül meg,
 - másrészt a megbízható befektetési szolgáltatók (Vagyonkezelő(k), Letétkezelő) kiválasztásában mutatkozik meg,
 - harmadrészt a befektetési szolgáltatók tevékenységének folyamatos pénztári ellenőrzésében valósul meg.
- 2.11 A befektetési politika kialakítása az Igazgatótanács hatásköre.
- 2.12 Az Igazgatótanács rendszeresen áttekinti a befektetési politika megvalósításának eredményeit, ennek keretében beszámoltatja a Vagyonkezelő(ke)t.
- 2.13 A Vagyonkezelő(ke)t és Letétkezelőt az Igazgatótanács választja ki a vonatkozó jogszabályok és az Alapszabály rendelkezései szerint.

III. A választható portfóliós rendszer bevezetése

- 3.1 A választható portfóliós rendszer (továbbiakban: Rendszer) bevezetésével a Pénztár lehetőséget nyújtott arra, hogy az egyéni számlákon elhelyezett megtakarítások a pénztártagok egyéni döntése szerinti portfóliók közötti választással, egymástól eltérő kockázatú és hozamú befektetési portfóliók valamelyikében kerülhessenek elhelyezésre.
- 3.2 A választható portfóliós rendszer bevezetésére, megszüntetésére, valamint a működtetésének a rendszer szüneteltetését követő folytatására vonatkozó döntés a Küldöttközgyűlés, a módosítására, a módosított szabályokat tartalmazó szabályzat elfogadására, szüneteltetésére vonatkozó döntés a Pénztár Igazgatótanácsának hatáskörébe tartozik. Az Igazgatótanács az előzőekben hatáskörébe utalt döntéseket nem hozhatja meg ülés megtartása nélkül. A választható portfóliós rendszer működtetése a Magyar Nemzeti Bank (továbbiakban: Felügyelet) erre vonatkozó engedélye birtokában kezdhető meg, folytatható, illetve módosítható. A rendszer működtetésének szüneteltetését, illetve folytatását a Felügyeletnek be kell jelenteni.

- 3.3 Az Ellenőrző Bizottság előzetesen köteles megvizsgálni a rendszer bevezetésére, módosítására, szüneteltetésére, a működésnek a szüneteltetést követő folytatására, megszüntetésére vonatkozó javaslatot. Az Ellenőrző Bizottság a véleményét az erre vonatkozó döntés előtt, attól függően, hogy a javaslat az Igazgatótanács vagy a Küldöttközgyűlés hatáskörébe tartozó kérdésben született-e, az illetékes testület ülésén ismertetni köteles. A Szabályzat a Felügyelet engedélyének Pénztár általi kézhezvételét követő negyedév első napján, amennyiben a módosítás a vonatkozó döntés alapján ennél későbbi naptól hatályos, akkor a döntésben meghatározott nappal lép hatályba.

IV. A portfóliók száma, megnevezése, összetétele, továbbá milyen életkorú és kockázatvállalási hajlandóságú tagoknak ajánlott

- 4.1 A Pénztár növekvő kockázati szint alapján a jelen szabályzatban megnevezett portfóliókból álló rendszert működtet.
- 4.2 A választható portfóliók besorolása a javasolt befektetési időtáv és a kockázati besorolás alapján

Kockázati besorolás	Javasolt befektetési időtáv (nyugdíjkorhatárig / kifizetésig hátralévő évek száma alapján)				
	1-2 év	1-5 év	5-10 év	10-15 év	15+ év
Minimális	Kiszámítható				
Alacsony	Klasszikus				
Közepes			Kiegyensúlyozott		
Magas				Növekedési	
Nagyon magas					Lendületes

- 4.3 A javasolt befektetési időtávától és kockázati szinttől való eltérés a Pénztártag egyéni kockázatvállaló képességét képezi le.

(A) Kiszámítható Portfólió

- 4.4 A Kiszámítható Portfólió esetében olyan speciális portfólió kialakítására kerül sor, ahol az ezt választó pénztártagok vagyonát a Pénztár olyan befektetésekben tartja, melyeknek értékei a legkisebb mértékben vannak kitéve a napi hozamingadozásoknak.
- 4.5 A portfólió hozamának alakulására a kiszámíthatóság jellemző, így a célja, hogy tetszőleges időpontban történő portfólió váltás, illetve tagi kifizetési igény esetén még kedvezőtlen piaci folyamatok esetén is minimalizálja az árfolyamveszteség valószínűségét, ez azonban nem jelent teljesen kockázatmentes befektetést.
- 4.6 A Kiszámítható portfólió stratégiája, főbb befektetési szabályai:
- A Kiszámítható portfólió befektetése meghatározó hányadban betét (betétszerződés) és pénzforgalmi vagy befektetési számla.
 - A portfólió eszközei magyar állampapírokban, illetve ilyen befektetést megvalósító befektetési alap jegyeiben is elhelyezhetőek.
 - Egy hitelintézetnél vezetett pénzforgalmi számla, az ott elhelyezett betétek, valamint az ugyanazon hitelintézet által kibocsátott, forgalomba hozott értékpapírok együttes értéke nem haladhatja meg az egyes választható portfóliókba befektetett pénztári eszközök 20%-át. Egy csoporthoz tartozó hitelintézeteknél vezetett pénzforgalmi számla, az azoknál elhelyezett lekötött betétek, valamint az ugyanazon csoporthoz tartozó szervezetek által kibocsátott, forgalomba hozott értékpapírok együttes értéke nem haladhatja meg az egyes választható portfóliókba befektetett pénztári eszközök 20%-át.
- 4.7 A Pénztár portfóliói között legalacsonyabb kockázatot hordozó Kiszámítható Portfóliót elsősorban a csak a legminimálisabb kockázatot felvállaló pénztártagoknak ajánlja. A Pénztár korosztály tekintetében a nyugdíjkorhatárt 1-2 éven belül elérő, illetve a nyugdíjkorhatárt már betöltött pénztártagjai figyelmébe ajánlja a Kiszámítható Portfóliót.

- 4.8 Amennyiben a pénztárgazd a Kiszámítható portfóliót választja, hozampotenciálja nagyon alacsony (akár 0%, vagy kis mértékben negatív) is lehet, így a portfólió 2 éven túl való tartásával, ha ennél hosszabb időtávra tervezhető a teljes megtakarítási időszak, csökkenhet az ezalatt elérhető eredmény.
- 4.9 A nyugdíjkorhatár betöltését megelőző 2 éven belül másik portfólió választása, vagy a portfólió mellé választott kockázatosabb portfólióban történő megosztás esetében nagyobb valószínűsége lehet annak, hogy a szolgáltatás igénybevételeig várható rövidebb időtávon valamely év kedvezőtlenebb hozama az igénybevehető szolgáltatás értékét kedvezőtlenül befolyásolhatja.
- 4.10 A nyugdíjkorhatár betöltését megelőző 2 éven túl a Kiszámítható portfólió választása, vagy másik portfólióból a Kiszámítható portfólióba irányuló megosztás esetében a hozampotenciál lényegesen eltérő lehet a korábban választott portfólió hozam potenciáljától, összességében a teljes megtakarítás a korábban választott portfólióval együtt számított hozama csökkenheti a befektetési időtáv alatt elérhető eredményt.
- 4.11 A portfólió elhagyása alacsony árfolyam (hozam) kockázattal jár.

(B) Klasszikus Portfólió

- 4.12 A Klasszikus Portfólió döntően olyan befektetéseket kell, hogy tartalmazzon, amelyek kockázati szintje, likviditása lehetővé teszi egy kedvezőtlen befektetési környezet következményeinek kivédését megfelelő hozam-optimalizáció mellett.
- 4.13 A Klasszikus portfólió esetében olyan rövid távú portfóliót kell kialakítani, amely alacsony veszteségkockázatot és megfelelő likviditást biztosít. A Klasszikus portfóliónál az összportfólión belül alulsúlyozni kell az olyan befektetési instrumentumokat, amelyek esetében a termék jellege, futamideje, kockázati szintje, előzménye, piacának sajátosságai folytán a rövid távon belüli, veszteség nélküli likvidálás bizonytalan. A Klasszikus portfólió esetében fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a kötelezettségállomány és a befektetések devizakitettsége összhangban legyen. A Klasszikus portfólió elsősorban azon pénztárgazdok számára ajánlott, akiknek a szolgáltatás igénybevétele (nyugdíjkorhatár betöltése) várhatóan 3-5 éven belül bekövetkezik, és akiknek a kockázatviselő képessége alacsony.
- 4.14 A Klasszikus portfólió stratégiája, főbb befektetési szabályai:
- A Klasszikus portfólió befektetése meghatározó hányadban magyar állampapír, illetve ilyen befektetést megvalósító befektetési alap.
 - A portfólió eszközei limitált mértékben külföldi állam által kibocsátott, illetve nem állam által kibocsátott kötvényekben, valamint betétben (betétszerződés) és befektetési számlán is elhelyezhetőek.
 - A portfólió minimális mértékben tartalmazhat részvényt, részvény alapot is.
- 4.15 A Klasszikus Portfólióban közvetlen és közvetett ingatlanbefektetések, kockázati tőkealap jegyek nem helyezhetőek el, illetve nem fedezeti célú nyitott származtatott pozíciók nem vehetőek fel. A Portfólióban a részvények, részvény alapok aránya a befektetett eszközök 8 százalékát nem haladhatja meg. A Klasszikus Portfólió devizakittségéből fakadó kockázatok határidős ügyletekkel csökkenthetőek.
- 4.16 A Pénztár a portfóliói között második legkisebb kockázatot hordozó Klasszikus Portfóliót elsősorban az alacsony kockázatot vállalóknak ajánlja. Korosztály tekintetében a nyugdíjkorhatárt 3-5 éven belül elérő tagjainak figyelmébe ajánlja a Klasszikus Portfóliót a Pénztár.
- 4.17 Amennyiben a Pénztárgazd a Klasszikus portfóliót választja, a hozampotenciálja alacsony (akár 0%, kirívó esetben kismértékben negatív) is lehet, így a portfólió 5 éven túl való tartásával, ha ennél hosszabb időtávra tervezhető a teljes megtakarítási időszak, csökkenhet az ezalatt elérhető eredmény.
- 4.18 A portfólióból az alacsonyabb kockázatú portfólióba váltás, vagy a portfólió mellé választott alacsonyabb kockázatú portfólió esetében ezen új választott portfóliók 5 éven túl való tartásával, ha egyébként ennél hosszabb időtávra tervezhető a teljes megtakarítási időszak, akkor nagyobb valószínűséggel lehet alacsonyabb az ezalatt elérhető eredmény más portfóliók választásához képest.

- 4.19 A portfólióból a magasabb kockázatú portfólióba váltás, vagy a portfólió mellé választott magasabb kockázatú portfólió esetében, amennyiben a szolgáltatás igénybevételéig 5 évnél rövidebb hátralévő időtáv várható, akkor ezen új választott portfóliók rövidebb időtávra tervezhető tartásával valamely év kedvezőtlenebb hozama az igénybevehető szolgáltatás értékét kedvezőtlenül befolyásolhatja.
- 4.20 A portfólió elhagyása mérsékelt közepes árfolyam (hozam) kockázattal jár.

(C) Kiegyensúlyozott Portfólió (Alap portfólió)

- 4.21 A Kiegyensúlyozott Portfólió esetében olyan középtávú, vegyes befektetési portfóliót kell kialakítani, amely mérsékelt (közepes) kockázatvállalás mellett megfelelő hozampotenciált kínál. A Kiegyensúlyozott Portfóliónál elsősorban az olyan befektetési instrumentumokat kell alkalmazni, amelyek hozamelőnye várhatóan a befektetést követő 10 éven belül jelentkezik.
- 4.22 A Kiegyensúlyozott portfólió stratégiája, főbb befektetési szabályai:
- A közepes kockázatot jelentő Kiegyensúlyozott Portfólió vagyonának meghatározó részét állampapírokba, illetve azzal azonos garanciákkal rendelkező értékpapírokba, jelzáloglevelekbe, hitelintézeti- és vállalati kötvényekbe, részvényekbe lehet befektetni.
 - A portfólió egy része bankbetétben és pénzforgalmi számlán tartható.
 - A portfólió diverzifikációs céllal külföldi kibocsátású részvényt és kötvényt, valamint ingatlant, ingatlanalapot, kockázati tőkealap jegyet is tartalmazhat.
 - A megfelelően diverzifikált részvényportfólió kialakítása érdekében lehetőség van nyíltvégű befektetési alapok, tőzsdén kereskedett befektetési alapok (ETF) jegyeinek, valamint árupiaci termékekbe befektető befektetési alapok jegyeinek portfólióba történő bevonására.
- 4.23 A Klasszikus Portfólióval összevetve döntő különbség, hogy a Kiegyensúlyozott Portfólióban a részvény eszközcsoportba tartozó befektetési instrumentumok aránya a befektetett eszközökön belüli aránya lényegesen magasabb.
- 4.24 A Kiegyensúlyozott Portfólióban a közvetlen ingatlanbefektetések (ingatlanok) aránya a befektetett eszközök 10 százalékát, az ingatlanalapot aránya a 10 százalékát, míg a kockázati tőkealap jegyek a 2 százalékát nem haladhatják meg.
- 4.25 A Kiegyensúlyozott Portfólió devizakitettségből fakadó kockázatok határidős ügyletekkel csökkenthetők.
- 4.26 A Pénztár a Kiegyensúlyozott Portfólióból nyújt tagjainak tagi kölcsönt.
- 4.27 A Pénztár a portfóliói között közepes kockázatot hordozó Kiegyensúlyozott Portfóliót elsősorban a még mérsékelt kockázatot vállalóknak, korosztály tekintetében a nyugdíjkorhatárt 5-10 éven belül elérő tagjainak ajánlja.
- 4.28 Amennyiben a Pénztártag a Kiegyensúlyozott portfóliót választja, a veszteség lehetősége is fennállhat egy rövidebb időtávon, így a tervezett nyugdíjcélú megtakarítás igénybevétele előtti rövidebb időtávon a portfólió tartásával a már elért hozamokhoz képest akár leértékelődés is előfordulhat.
- 4.29 A portfólióból az alacsonyabb kockázatú portfólióba váltás, vagy a portfólió mellé választott alacsonyabb kockázatú portfólió esetében ezen új választott portfóliók 5 éven túl való tartásával, ha egyébként ennél hosszabb időtávra tervezhető a teljes megtakarítási időszak, akkor nagyobb valószínűséggel lehet alacsonyabb az ezalatt elérhető eredmény más portfóliók választásához képest.
- 4.30 A portfólióból a magasabb kockázatú portfólióba váltás, vagy a portfólió mellé választott magasabb kockázatú portfólió esetében, amennyiben a szolgáltatás igénybevételéig 5 évnél rövidebb hátralévő időtáv várható, akkor ezen új választott portfóliók rövidebb időtávra tervezhető tartásával valamely év kedvezőtlenebb hozama az igénybevehető szolgáltatás értékét kedvezőtlenül befolyásolhatja.
- 4.31 A portfólió elhagyása közepes árfolyam (hozam) kockázattal jár.

(D) Növekedési Portfólió

- 4.32 A Növekedési Portfólió esetében olyan dinamikus befektetési portfóliót kell kialakítani, amely magasabb hozam-kockázati profilú eszközök bevonásával, a Pénztár által vállalható kockázat mellett, hosszú távon a lehető legmagasabb hozamot tudja biztosítani. A befektetési portfólió kialakítása és kezelése során a hosszú távú szemlélet melletti hozammaximalizálásra kell törekedni.
- 4.33 A Növekedési portfólió stratégiája, főbb befektetési szabályai:
- A Növekedési Portfólió vagyonának kisebb részét állampapírokba, illetve azzal azonos garanciákkal rendelkező értékpapírokba, jelzáloglevelekbe, hitelintézeti- és vállalati kötvényekbe, nagyobbik részét pedig részvényekbe lehet befektetni.
 - A portfólió egy része bankbetétben és pénzforgalmi számlán tartható.
 - A portfólió diverzifikációs céllal külföldi kibocsátású részvényt és kötvényt, valamint ingatlant, ingatlanalapot, kockázati tőkealap jegyet is tartalmazhat.
 - A megfelelően diverzifikált részvényportfólió kialakítása érdekében lehetőség van nyíltvégű befektetési alapok, tőzsdén kereskedett befektetési alapok (ETF) jegyeinek, valamint árupiaci termékekbe befektető befektetési alapok jegyeinek portfólióba történő bevonására.
- 4.34 A Növekedési Portfólió fő kockázatát, s egyben a magasabb hozam potenciális lehetőségét hordozza, hogy a Növekedési Portfólióban a részvények eszközcsoportba tartozó befektetési instrumentumok aránya a befektetett eszközökön belül túlsúlyban van.
- 4.35 A Növekedési Portfólióban a közvetlen ingatlanbefektetések (ingatlanok) aránya a befektetett eszközök 10 százalékát, ingatlanalapot aránya a 10 százalékát, míg a kockázati tőkealap jegyek aránya a befektetett eszközök 4 százalékát nem haladhatja meg.
- 4.36 A Növekedési Portfólió devizakitettségből fakadó kockázatok határidős ügyletekkel csökkenthetők.
- 4.37 A Pénztár a portfóliói között magas kockázatot hordozó Növekedési Portfóliót elsősorban a csak nagyobb kockázatot vállalóknak ajánlja. Korosztály tekintetében olyan fiatal és középkorú tagjainak figyelmébe ajánlja a Növekedési Portfóliót a Pénztár, akik a nyugdíjkorhatárt 10-15 év múlva érik el.
- 4.38 Amennyiben a Pénztártag a Növekedési portfóliót választja, a veszteség lehetősége is magasabb lehet egy rövidebb időtávon, így a tervezett nyugdíjcélú megtakarítás igénybevétele előtti rövidebb időtávon a portfólió tartásával a már elért hozamokhoz képest akár jelentős leértékelődés is előfordulhat.
- 4.39 A portfólióból az alacsonyabb kockázatú portfólióba váltás, vagy a portfólió mellé választott alacsonyabb kockázatú portfólió esetében ezen új választott portfóliók 10 éven túl való tartásával, ha egyébként ennél hosszabb időtávra tervezhető a teljes megtakarítási időszak, akkor nagyobb valószínűséggel lehet alacsonyabb az ezalatt elérhető eredmény más portfóliók választásához képest.
- 4.40 A portfólióból a magasabb kockázatú portfólióba váltás, vagy a portfólió mellé választott magasabb kockázatú portfólió esetében, amennyiben a szolgáltatás igénybevételéig 10 évnél rövidebb hátralévő időtáv várható, akkor ezen új választott portfóliók rövidebb időtávra tervezhető tartásával valamely év kedvezőtlenebb hozama az igénybevehető szolgáltatás értékét kedvezőtlenül befolyásolhatja.
- 4.41 A portfólió elhagyása magas árfolyam (hozam) kockázattal jár.

(E) Lendületes Portfólió

- 4.42 A Lendületes Portfólió esetében olyan hosszú távú, dinamikus befektetési portfóliót kell kialakítani, amely magasabb hozam-kockázati profilú eszközök bevonásával, a Pénztártag által vállalható kockázat mellett, a lehető legmagasabb hozamot biztosítja. A befektetési portfólió kialakítása és kezelése során a hosszú távú szemlélet melletti hozammaximalizálásra kell törekedni.
- 4.43 A Lendületes portfólió stratégiája, főbb befektetési szabályai:

- A portfólió vagyonának kisebb részét állampapírokba, illetve azzal azonos garanciákkal rendelkező értékpapírokba, jelzáloglevelekbe, hitelintézeti- és vállalati kötvényekbe, míg jelentősebb részét részvényekbe lehet befektetni.
 - A portfólió egy része bankbetétben és pénzforgalmi számlán tartható.
 - A portfólió magyar és külföldi kibocsátású részvényt és kötvényt, valamint ingatlant, ingatlanalapot, kockázati tőkealap jegyet is tartalmazhat.
 - A megfelelően diverzifikált részvényportfólió kialakítása érdekében lehetőség van nyíltvégű befektetési alapok, tőzsdén kereskedett befektetési alapok (ETF) jegyeinek, valamint árupiaci termékekbe befektető befektetési alapok jegyeinek portfólióba történő bevonására.
- 4.44 A Lendületes Portfólió fő kockázatát, s egyben a magasabb hozam potenciális lehetőségét hordozza, hogy az egyedi részvények eszközcsoportba tartozó befektetési instrumentumok referencia-aránya a befektetett eszközök 80 százalékára.
- 4.45 A Lendületes Portfólióban a közvetlen ingatlanbefektetések (ingatlanok) aránya a befektetett eszközök 10 százalékát, ingatlanalapot aránya a 10 százalékát, míg a kockázati tőkealap jegyek aránya a befektetett eszközök 10 százalékát nem haladhatja meg.
- 4.46 A Lendületes Portfólió devizakitettségből fakadó kockázatok határidős ügyletekkel csökkenthetők.
- 4.47 A Pénztár a portfóliói között a legmagasabb kockázatot hordozó Lendületes Portfóliót elsősorban a nagy kockázatot vállalóknak ajánlja. Korosztály tekintetében olyan fiatal és középkorú tagjainak figyelmébe ajánlja a Portfóliót a Pénztár, akik a nyugdíjkorhatárt több mint 15 év múlva érik el.
- 4.48 Amennyiben a Lendületes portfóliót választja, a veszteség lehetősége jelentősen magasabb is lehet egy rövidebb időtávon, így a tervezett nyugdíjcélú megtakarítás igénybevétele előtti rövidebb időtávon a portfólió tartásával a már elért hozamokhoz képest akár jelentős leértékelődés is előfordulhat.
- 4.49 A portfólióból az alacsonyabb kockázatú portfólióba váltás, vagy a portfólió mellé választott alacsonyabb kockázatú portfólió esetében ezen új választott portfóliók 15 éven túl való tartásával, ha egyébként ennél hosszabb időtávra tervezhető a teljes megtakarítási időszak, akkor nagyobb valószínűséggel lehet alacsonyabb az ezalatt elérhető eredmény más portfóliók választásához képest.
- 4.50 A portfólió elhagyása jelentősen magas árfolyam (hozam) kockázattal jár.

V. Befektetési politika alapelvei

- 5.1 A Pénztár Befektetési Politikáját, benne az egyes választható portfóliókhoz kapcsolódó befektetési politikáját az Igazgatótanács alakítja ki és fogadja el. Az Igazgatótanács által a Befektetési Politika elfogadásával, illetve módosításával meghatározott befektetési keretszabályok határozzák meg az egyes eszközcsoportokba fektethető portfólió-részek mértékét. A befektetési politika szerinti keretszabályok képezik a vagyonkezelési irányelvek, valamint a vagyonkezelői szerződések alapját.
- 5.2 Az Igazgatótanács legalább évente köteles döntést hozni a Befektetési Politika fenntartása vagy módosítása kérdésében, amelyről legkésőbb a Pénztár közgyűlésének soron következő ülésén ad tájékoztatást.
- 5.3 A választható portfóliók mindegyikének meg kell felelnie a pénztári befektetésekre és az azok kezelésére vonatkozó előírásoknak, az Öpt. 49/B.§ (2) bekezdésében foglaltak szerint.
- 5.4 A befektetési keretszabályok határozzák meg azt a sávot, amelyen belül a Befektetési Politika választható portfólióként megállapíthatja az egyes portfólióelemek közéértékét, s rögzíti az ettől való eltérés lehetőségét.

VI. A választható portfóliók egymás közötti, valamint a választható portfóliók és a függő tételek közötti vagyon átvezetés

- 6.1 A választható portfóliók, valamint a választható portfóliók és a Függő portfólió közti átvezetések során a befektetett eszközök a likviditási sorrendjük szerint kerülnek kiválasztásra és átvezetésre az aznapi piaci értéken, a befektetési politikában meghatározott eszközallokáció figyelembevételével. Az átvezetés során alkalmazott likviditási sorrend a következő:
- Pénzforgalmi számla és befektetési számla
 - Rövid, 3 hónapon belül lejáró állampapírok, MNB kötvények
 - 1 éven belül lejáró állampapírok
 - 1 éven túl lejáró állampapírok
 - Egyéb kötvényjellegű instrumentumok (jelzáloglevelek, vállalati, hitelintézeti kötvények)
 - Magyar részvények
 - Külföldi részvények
 - Egyéb a fentiekben fel nem sorolt instrumentumok
- 6.2 A 6.1 pontban foglaltak figyelembe vételével a számlapénz, illetve értékpapír átvezetési döntést a Pénztár vagyongazdálkodója hozza meg a Befektetési Politika és a vagyongazdálkodási szerződés részeként meghatározott vagyongazdálkodási irányelvek keretei között. Az átvezetések tényleges megvalósításáig az érintett portfóliók egymással szembeni követelése-kötelezettségeként kell nyilvántartani az ezzel kapcsolatos értékadatokat. Az átvezetésben érintett instrumentumok az átvezetés napi piaci értékének figyelembe vételével olyan összesített értékben kerülnek átvezetésre, amilyen értékben a portfóliók közötti követelések-kötelezettségek összességében nyilvántartásba vételre került. A vagyontátrévezetésre okot adó jellemző körülmények:
- A megszokottól eltérő mértékű vagyonszivonás (tagi kifizetés) a pénztártagok részére, amely a Vagyonkezelő számára nem jelezhető kellő időben előre.
 - A megszokottól eltérő mértékű, koncentráltan egy adott választható portfólióból, mint forrás portfólióból más célportfóliókba irányuló portfólióváltások.
 - Új portfólió elindításakor az új portfólióba irányuló portfólióváltások.
 - Pénztári egyesülést követően a jelen szabályzat szerint megszűnő portfólió eszközeinek átrmozgatása a célportfólióba.
- 6.3 Az átvezetés elszámolási folyamata a vagyongazdálkodó-letétkezelő és a Pénztár által kötött a fentieknek megfelelően kialakított háromoldalú eljárási rend szerint kerül végrehajtásra. A Pénztár a Letétkezelővel kialakított szerződésben foglaltak szerint küldi meg az átvezetést követő munkanapon a portfóliók közötti átvezetéseket, elszámolási egységek db-szám megállapításához szükséges napi adatszolgáltatásokat, azzal, hogy az adatok alapján számított elszámolási egység árfolyam legkorábban az értékelés napját követő 4. munkanapon használható fel. Az átvezetés végrehajtását követően a Pénztár haladéktalanul tájékoztatja a letétkezelőt.
- 6.4 Az értékpapír-átvezetések során az átvezetési értéknek meg kell egyeznie az átvezetett eszközök átvezetés napjára vonatkozóan jogszabályban rögzített módon megállapított piaci eszközértékével. Portfóliók közötti átvezetésre csak az indokolt és szükséges mértékben lehet mód, az átvezetés nem irányulhat valamely portfólió tudatos előnyhöz juttatására. Amennyiben a tagok portfólióváltása, illetve kötelező besorolása vagyonszivonást tesz szükségessé, a Pénztár, a Vagyonkezelő és a Letétkezelő a következő elvek szerint és módon köteles eljárni:
- Amennyiben lehetséges, a mozgatóást teljes egészében számlapénzzel rendezi.
 - Amennyiben – a várható kifizetéseket is figyelembe véve - nincs elegendő számlapénz, állampapírokat transzferál a portfóliók között.
 - Részvények mozgatóására, illetve lekötött betétek feltörésére csak legvégső esetben kerül sor, ilyennek minősül az is, ha a részvénymozgatóás vagy betét feltörés nélkül valamelyik portfólió limitkorlátba ütközne.
 - Az értékpapír átvezetések során az átvezetési ár meg kell, hogy egyezzen az aznapi piaci eszközértékkel.
 - Az egyik portfólióból történő átadás napja meg kell, hogy egyezzen a másik portfólió átrvételi napjával.

VII. Az egyes portfóliókban elhelyezhető befektetési eszközök és azok jellemző kockázatai

- 7.1 Készpénz, számlapénz és hitelintézeti betét:
- pénzforgalmi számla és befektetési számla;
 - betét (betétszerződés): hitelintézeti betétszámlán elhelyezett pénzösszeg;

A betét egy hitelintézetnél betétszámlán vagy betéti okirat ellenében elhelyezett pénzösszeg, melyre a hitelintézet kamatot fizet. Általában fix lekötési idő és kamatszint jellemzi. Az ügyfél kockázataát egyrészt a bank fizetőképessége,

illetve fizetéseképtelensége jelenti, másrészt pedig – a bankbetét lejárat előtti feltörése esetén – a bank előzetesen kikötheti a feltörésig számított kamat egy részének vagy egészének ki nem fizetését.

7.2 Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok (kötvények):

- magyar állampapír
- értékpapír, amelyben foglalt kötelezettség teljesítéséért a magyar állam készfizető kezességét vállal
- külföldi állampapír
- értékpapír, amelyben foglalt kötelezettség teljesítéséért külföldi állam készfizető kezességét vállal
- Magyarországon bejegyzett gazdálkodó szervezet - a hitelintézet kivételével - által nyilvánosan forgalomba hozott kötvény
- külföldön bejegyzett gazdálkodó szervezet - a hitelintézet kivételével - által nyilvánosan forgalomba hozott kötvény
- Magyarországon bejegyzett hitelintézet által nyilvánosan forgalomba hozott kötvény
- külföldön bejegyzett hitelintézet által nyilvánosan forgalomba hozott kötvény
- magyarországi helyi önkormányzat által nyilvánosan forgalomba hozott kötvény
- külföldi önkormányzat által nyilvánosan forgalomba hozott kötvény

7.2.1 **Állampapír:** Az állam által kibocsátott értékpapírok gyűjtőneve. A kibocsátó ország visszafizetési garanciát ad a tőkére és az értékpapírhoz tartozó kamatokra. Fajtáját tekintve két nagy csoportot különböztetünk meg: az államkötvényeket és a kincstárjegyeket. Utóbbi eszköz vagy ígér kamatot (kamatozó kincstárjegy), vagy nem (diszkontkincstárjegy). A befektetések között alapvetően kockázatmentes eszközként tekinthetők.

7.2.2 **Államkötvény:** Az állam által kibocsátott értékpapír, melyre a kibocsátó állam vállal visszafizetési garanciát. Az államkötvények kibocsátáskor jellemzően 1 évnél hosszabb futamidejűek. Kamatozást tekintve vannak fix, illetve változó kamatot kínáló államkötvények. Az állampapírpiaci befektetések esetében – a gazdaságilag bizonytalan helyzetű kibocsátókat leszámítva – a visszafizetési kockázat általában nem jelentős. A kockázatot itt elsősorban az államkötvények árfolyamának ingadozása jelenti. A fix kamatozású kötvények például csak lejáratig megtartva biztosítanak kiszámítható hozamot, az árfolyamuk a piaci hozamvárások függvényében a futamidő során akár jelentősen ingadozhat. Ez az ún. kamatkockázat főként a hosszabb futamidejű kötvények esetében lehet jelentős. Ha a piac hozamvárásai jelentősen megemelkednek, a fix kamatozású hosszú lejáratú kötvények árfolyama rövid távon akár komoly csökkenést is mutathat.

7.2.3 **Diszkontkincstárjegy:** Állam által kibocsátott és garantált, rövid (éven belüli) futamidejű értékpapír. A diszkontkincstárjegy fontos tulajdonsága, hogy nem fizet kamatot, azonban a lejáratkori értéke (névértéke) alatti árfolyamon lehet megvásárolni. A diszkont árfolyam és a névérték közötti különbség adja a diszkont kincstárjegy lejáratkori hozamát, amihez a befektető az értékpapír futamidejének lejáratakor, a névérték visszafizetésekor jut hozzá. Ha az ügyfél nem tartja meg lejáratig a papírt, akkor előfordulhat, hogy kedvezőtlen piaci helyzetben (a befektetői hozamvárások emelkedése miatt) átmenetileg csökken az értékpapír árfolyama. A kamatkockázat azonban a rövid futamidő miatt viszonylag alacsony, így ez az eszköz tekinthető az egyik legbiztonságosabb befektetési eszköznek.

7.2.4 **Kötvény:** A kötvény kibocsátója (állam, hitelintézet, egyéb vállalkozás, önkormányzat, stb.) kötelezettséget vállal a kötvény tulajdonosai felé, hogy a kötvény futamideje alatt kifizeti részükre az esedékes kamatokot, valamint a kötvény lejáratakor (esetleg több részletben) annak névértékét. A részvényekkel ellentétben a kötvény nem jogosítja fel tulajdonosát a társaság irányításában való részvételre és az osztalékból történő részesedésre. Kamatozásuk szerint a kötvényeket két nagy csoportba soroljuk: fix és változó kamatozású kötvények. A fix kamatozású kötvények a teljes futamidejük alatt előre meghatározott időpontokban fix összegű kamatot fizetnek a befektetőknek. A változó kamatozású kötvényeknél a kamatfizetési időpontok szintén előre rögzítettek, de a kamat nagysága valamilyen előre definiált piaci mutató (például bankközi kamatszint, infláció) függvényében változik. A kibocsátó szerint is többféle kötvény létezik (államkötvények, banki kötvények, vállalati kötvények, önkormányzati kötvények, stb.). A kötvények befektetési kockázata két részből tevődik össze: a vissza nem fizetés kockázata (ez a kibocsátó pénzügyi stabilitásának függvénye), illetve a kamatkockázat (fix kamatozású papírok esetében is). Utóbbi tényező elsősorban a hosszabb futamidejű, fix kamatozású kötvények esetében jelentős, amennyiben rövidebb távon vizsgáljuk az eredményeket. Ezeknek az eszközöknek az árfolyama ugyanis a mindenkori piaci kamatszint függvényében akár jelentős mértékű ingadozást is mutathat.

7.3 Részvények:

- a Budapesti Értéktőzsdére vagy más elismert értékpapírpiacon bevezetett Magyarországon nyilvánosan forgalomba hozott részvény
- Magyarországon kibocsátott, nyilvánosan forgalomba hozott részvény, melynek kibocsátója kötelezettséget vállalt az általa adott értékpapír fél éven belüli, bármely tőzsdére vagy elismert értékpapír-piacon történő bevezetésére, és a bevezetésnek nincs törvényi vagy egyéb akadálya, vagy olyan részvény, amelyre a vételt megelőző 30 napon belül folyamatosan legalább két befektetési szolgáltató nyilvános módon visszavonhatatlan vételi kötelezettséget jelentő árfolyamot tesz közzé
- tőzsdére vagy más elismert értékpapírpiacon bevezetett, külföldön kibocsátott, nyilvánosan forgalomba hozott részvény
- külföldön kibocsátott, nyilvánosan forgalomba hozott részvény, melynek kibocsátója kötelezettséget vállalt az általa adott értékpapír fél éven belüli, bármely tőzsdére vagy elismert értékpapírpiacon történő bevezetésére, és a bevezetésnek nincs törvényi vagy egyéb akadálya, vagy olyan részvény, amelyre a vételt megelőző 30 napon belül folyamatosan legalább két befektetési szolgáltató nyilvános módon visszavonhatatlan vételi kötelezettséget jelentő árfolyamot tesz közzé
- olyan, Magyarországon székhellyel rendelkező bank zártkörűen forgalomba hozott részvénye, melynek kibocsátója eleget tesz a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény Második Részének V. Fejezetében foglalt nyilvánosan forgalomba hozott értékpapírral kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségnek a Pénztár felé.

A részvény a részvénytársaság által kibocsátott tagsági és vagyoni jogot megtestesítő névre szóló értékpapír. A részvény tulajdonosa jogosult a társaság nyereségéből való részesedésre (osztalék), emellett a tulajdoni hányad és a társaság alapszabálya függvényében részt vehet a társaság irányításában is. A részvények határozatlan időre szólnak, így nem rendelkeznek futamidővel, vagy lejáráttal. Léteznek speciális fajtái is (például osztalék- vagy szavazatszámhátrányú, dolgozói, kamatozó, stb.) A részvény jövőbeni értéke nem garantált, az értékpapír árfolyamát hosszú távon a társaság eredményességére, jövedelmezőségére vonatkozó jövőbeli várakozás, azaz a társaság piaci megítélése határozza meg. A részvénybefektetések kockázata nem korlátozódik az adott vállalat működtetésére, mert a makrogazdasági és/vagy tőkepiaci környezet szintén jelentősen befolyásolhatja a részvények árfolyamát. Az árfolyamkockázat rövid távon különösen jelentős lehet, ezért a részvénybefektetések esetében az ajánlott minimális befektetési időtáv jóval hosszabb, mint például az állampapírok esetében.

7.3.1 Magyarországon székhellyel rendelkező bank zártkörűen forgalomba hozott részvénye: A részvények között addicionális kockázatot képviselhet ez a típusú befektetési eszköz, mivel a zárt körben történő kibocsátás miatt nem az értékpapír piacon kialakuló piaci mechanizmus (befektetői konszenzus) határozza meg a részvény értékét. Éppen ezért a jogszabályi előírások a részvény értékelésére is komolyabb szabályokat állapítanak meg: csak speciális, ún. közérdeklődésre számot tartó intézmények könyvvizsgálójára vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő, a Pénztártól és a kibocsátótól is független könyvvizsgáló határozhatja meg az értéket, amelyet rendszeresen, legalább évente kell felülvizsgálnia. Ilyen részvény vásárlását előzetesen a Felügyelet részére is be kell jelenteni, és további garanciális, a kockázatot csökkentő szabályozási előírás, hogy a kibocsátó a tőzsdéi, nyílt részvénytársaságokra jellemző jelentési kötelezettséggel tartozik a Pénztár felé. A zártkörben kibocsátott részvények általában kevésbé likvidek, mint az ugyanilyen szektor tőzsdén forgó részvényei. Ugyanakkor pont ennek a speciális jellegnek köszönhetően jelentős hozam potenciállal is bírhatnak ezek a befektetések, elsősorban akkor, ha várható, hogy középtávon (3-5 év) a részvény szabályozott értékpapír piacra is bevezetésre kerül. Az ilyen részvény hosszú távú befektetés, amely a kockázatának megfelelő hozamelvárással rendelkezik, viszont jelentős erőforrások befektetését igényli, és jelentős költségei is lehetnek.

7.4 Befektetési jegy, illetve egyéb kollektív befektetési értékpapír:

- Magyarországon bejegyzett befektetési alap befektetési jegye, ideértve az ingatlanbefektetési alapot is
- külföldön bejegyzett befektetési alap befektetési jegye, ideértve az ingatlanbefektetési alapot is
- egyéb kollektív befektetési értékpapír

A befektetési jegy a törvényben meghatározott módon és alakszerűséggel az alapkezelő által sorozatban kibocsátott, vagyoni és egyéb jogokat biztosító, átruházható értékpapír, amelyben a kibocsátó meghatározott pénzügyi összeg rendelkezésre bocsátását elismerve kötelezi magát, hogy azt a befektetési jegy tulajdonosa érdekében befektetési alap kialakítására, illetve az abban történő elhelyezésre fordítja, és az így létrehozott alapot a befektetők általános megbízásából kezeli.

A befektetési jegy részesedést testesít meg. Tulajdonosa korlátozott tulajdonosi jogokat szerez, kizárólag hozamra és likvidációs ellenértékre jogosult, az alap működésébe nem szólhat bele. A befektetési jegy tulajdonosok a befektetési alap tőkéjének tulajdonosai, akik ebből befektetési jegyeik értékének az alap értékéhez – a hozam felosztáskori nettó eszközértékhez – viszonyított arányában részesednek. A befektető hozama tehát az alap befektetéseinek sikerességétől függ.

Befektetési jegyet kizárólag befektetési alapkezelő társaság bocsáthat ki, nyilvános, vagy zárt jegyzés útján.

Előbbi esetben az alapkezelőnek megfelelő tájékoztatót kell közzétennie.

Alapkezelői tevékenység meghatározott engedély alapján végezhető. Tevékenysége korlátozott, viszont több befektetési alapot is létrehozhat.

A befektetési jegy kockázata a mögöttes eszközök kockázatával azonos, amelyről az befektetési alap befektetési politikája és az alap hivatalos tájékoztatója tartalmaz részletes ismereteket.

7.5 Ingatlan

A bankbetétek, állampapírok, kötvények és részvények mellett az ingatlan önálló befektetési lehetőséget képez. Az ingatlanbefektetés általában hosszú távú befektetés, amely a kockázatának megfelelő hozamelvárással rendelkezik, viszont jelentős erőforrások befektetését igényli, és jelentős költségei is lehetnek. Az ingatlanbefektetés legegyszerűbb formája és módja az ingatlanvásárlás, majd annak hasznosítása, illetve továbbadása. Kockázata a piac keresleti-kínálati viszonyainak ingadozása, változása. Meghatározói az általános gazdasági helyzet az ingatlan közelében, az ingatlanpiaci keresletet és kínálatot befolyásoló tényezők, így például a kamatszint és a gazdasági növekedés mértékének alakulása. Az ingatlanbefektetések negatívumai között kell említeni kevésbé likvid helyzetüket. Az ingatlanok előnye lehet, hogy értékük hosszú távon korrelál az inflációval, ezért értékállóság tekintetében kedvező megítélés alá esnek.

7.6 Jelzáloglevél:

- Magyarországon bejegyzett jelzálog-hitelintézet által kibocsátott jelzáloglevél
- külföldön bejegyzett jelzálog-hitelintézet által kibocsátott jelzáloglevél

A jelzálog-hitelintézet által kibocsátott, ingatlannal fedezett, közép vagy hosszú távú kötvény jellegű értékpapír, melyet a hitelintézet a meglévő hitelállománya egy részének finanszírozása céljából bocsát ki. A visszafizetés biztonságát tehát nem csupán a kibocsátó bank szavatolja, hanem a jelzáloglevelek mögött álló banki hitelek is fedezetet nyújtanak. Igen kedvezőtlen környezetben (például az ingatlanárak jelentős csökkenése esetén) a jelzáloglevelek kockázata emelkedhet, amennyiben a mögöttes ingatlanfedezet értéke már nem nyújt megfelelő biztonságot. A kockázatok között meg kell említeni az állampapírok esetében már bemutatott kamatkockázat jelenlétét is.

7.7 Határidős ügyletek, Opció ügyletek

A származtatott (más néven derivatív) ügylet lényege, hogy az eszköz értéke egy másik befektetés (alaptermék) értékétől függ. A származtatott eszköz önálló kereskedés tárgyát képezi. A származtatott ügyletek csoportjába tartoznak a határidős és opciós ügyletek, valamint a csereügyletek (swapok). A származtatott ügyletek egy része esetében a kockázati szint nagyon jelentős lehet. Különösen olyan ügyleteknél, ahol a letétbe helyezendő tőkének a sokszorosát teszi ki a mögöttes pozíciók összértéke (tőkeáttételes ügyletek), illetve ahol a pozíció maximális vesztesége nincs korlátozva (például opció kiírása). Emellett az elszámoláshoz kapcsolódó kockázatokkal (például partnerkockázat, elszámolóház kockázata) is számolniuk kell a befektetőknél.

7.7.1 Határidős ügylet: A határidős ügylet során az ügylet eladója az ügylet tárgyát képező eszközt (értékpapírt, devizát, árupiaci eszközt, stb.) egy előre rögzített áron eladja egy jövőbeli időpontra. Az eladóval szemben mindig áll vevő is, aki az adott eszközt ugyanarra az időpontra megvásárolja. A határidős ügylet vevője arra számít, hogy az ügylet tárgyát képező eszköz árfolyama a jövőben emelkedni fog, így határidős ügylet formájában rögzíti a jövőbeli vételi árfolyamot, amivel egy magasabb áron történő vásárlást próbál meg elkerülni. Az ügylet eladója ezzel szemben arra számít, hogy az eszköz ára a jövőben csökkenni fog, ezért érdemes előre rögzíteni a magasabb eladási árat. A határidős ügyletek megkötése történhet spekulatív céllal (egy távolabbi határidőre olcsóbban megveszem, majd később drágábban eladom az adott eszközt), de vannak úgynevezett fedezeti ügyletek is. Ha ugyanis rendelkezem egy adott eszközzel, aminek az árfolyama ingadozhat, akkor lehetőségem van, hogy a tényleges értékesítés előtt egy jövőbeli határidős eladási ügylettel rögzíthetem az eszköz eladási árfolyamát. A határidős ügyletekhez számos kockázat kapcsolódik. Fontos tudni, hogy a spekulatív célú határidős ügyletek jelentős kockázatot hordozhatnak, ugyanis egy „csomagban” (kontraktusban) jelentős mennyiségű eszközre köthetek üzletet, anélkül, hogy a teljes csomag ellenértékével rendelkeznek (ezt nevezzük tőkeáttételnek). Az ügyletek elszámolását biztosító intézmény a határidős üzletkötés szereplőitől csak egy korlátozott mértékű letétet (készpénz, állampapír) elhelyezését várja el, amit a mögöttes eszköz árának akár kisebb mértékű, de kedvezőtlen irányú elmozdulása is könnyen felemészthet.

7.7.2 Opció ügylet: Az opció ügylet keretében a vevő opció díjat fizet, így jogot szerez arra, hogy az opció szerződésben meghatározott időtartamon belül (amerikai típusú opció) vagy egy meghatározott időpontban (európai típusú opció) a szerződés tárgyát képező eszközt meghatározott áron megvásárolja (vételi opció) vagy eladja (eladási opció). Az opció eladója (kiírója) pedig kötelezettséget vállal az opció tárgyát képező befektetés jövőbeni eladására (vételi opció), illetve vételére (eladási opció). Az opció tehát egy vételi vagy egy eladási jog megszerzése. Az opciók elsősorban a kiíró számára jelentenek nagyon jelentős (esetenként korlátlan) kockázatot, mert ő minden piaci körülmény között köteles lesz az előre rögzített áron venni vagy eladni. Az opció vevőjének (jogosultjának) a maximális vesztesége a kifizetett opció díj lehet.

7.8 Repó (fordított repó) ügyletek

A repo értékpapír-visszavásárlási megállapodás. Két ellentétes irányú adásvételi ügylet együttese, melynek keretében az eszköz (legtöbbször állampapír) a jelenben gazdát cserél, s egyúttal egy jövőbeli, ellentétes ügyletet is megkötnek meghatározott időpontra és ár mellett. Célja rövid futamidejű hitelnyújtás, illetve betételhelyezés.

7.9 Kockázati tőkealap jegy

A kockázati tőkealap jegy az intézményi befektetők körében elterjedt befektetési eszköz. A kockázati tőkebefektetések sajátosságát, miszerint a befektetők 3-5 évre kötelezettséget vállalnak befektetni kívánt tőkájükre, egyre több termék áthidalja és lehetőséget nyújtanak a kockázati tőkealap jegyének megvásárlását, mint egyszeri befektetést kezelni.

Az ilyen eszközbe befektethető portfólióba ezek alapján lehetőség van Magyarországon bejegyzett kockázati tőkealap jegyét, illetve külföldön bejegyzett és a kibocsátás országában kockázati tőkealapnak minősülő alap jegyét bevonni.

7.10 Tagi kölcsön

A Pénztártag kérelme alapján a Pénztár – a Kiegyensúlyozott portfólió terhére – a tag részére a várakozási idő 3. évének elteltét követően kölcsönszerződéssel legfeljebb 12 hónapra tagi kölcsönt nyújthat. A kölcsön nyújtható és a kölcsön összege nem haladhatja meg a tag egyéni számláján a kölcsönfelvétel időpontjában nyilvántartott összeg 30 %-át.

Amennyiben a tag a tagi kölcsönt annak lejártát követően a Pénztár erre vonatkozó felszólításától számított nyolc munkanapon belül nem fizeti vissza, a Pénztár a hátralék összegét, valamint a Pénztár költségeit – legkésőbb a tagi kölcsön lejáratától számított 180 napon belül - a tag egyéni számlájával szemben érvényesíti.

A tagi kölcsön összegére a Pénztár kamatot, a késedelmes törlesztésre meghatározott esetekben késedelmi kamatot számít fel. A kamat és késedelmi kamat a Kiegyensúlyozott portfólió hozamaként kerül elszámolásra.

Szolgáltatás igénylésekor, illetve a tagsági jogviszony megszüntetésekor a tagi kölcsöntartozásnak és kamatainak megfelelő összeg azonnal esedékessé, lejárttá válik, és a kifizetést megelőzően érvényesíthető az egyéni nyugdíjszámlával szemben.

VIII. A befektetési kockázatok általában és az egyes választható portfóliók kockázati jellemzői

8.1 Kockázatok:

- a) diverzifikációs kockázat
- b) árfolyam-változási kockázat
 - ba) részvényárfolyam
 - bb) devizaárfolyam
 - bc) kamatváltozás
- c) likviditási kockázat (az átstrukturáláshoz szükséges likviditás - eszközök - hiánya, illetve elégtelensége)

a) Diverzifikációs kockázat:

A diverzifikáció a portfólió alapvető kockázatát, az egyes befektetési eszközök nem tökéletes pozitív teljesítmény korrelációjának kockázatcsökkentő hatását hivatott kezelni. A kockázat kezelése az egyedi befektetési eszközök eltérő hozamingadozásának megállapításán keresztül történik. A számszerűsített értékeket kell összevetni a portfólió teljesítményével és az egyedi eszközök korrelációs együtthatóik előjelével. A negatív korrelációjú eszközök a portfólió kockázatát csökkentik, a pozitív előjelűek erősítik. Az egyes befektetési eszközök halmazát úgy kell előállítani, hogy gyengén pozitív vagy negatív korrelációt mutassanak.

A diverzifikációt meg kell határozni az eszköz csoportokra, regionális és iparági csoportokra, valamint az egyes devizákra vonatkozóan is.

b) Az árfolyam-változási kockázat:

ba) Részvényárfolyam

A részvények árfolyam-változásának mérése az egyes részvények bétájának segítségével történhet. A részvények bétája azt jelöli, hogy az adott részvény hozama mennyire mozog együtt a piaci hozammal. A „0” bétájú eszköz a kockázatmentes, az 1-es bétájú eszköz a piaci kockázatot képviseli. A béta segítségével megállapítható, hogy az egyes részvények alul, illetve túlárzottak-e és ennek ismeretében kell dönteni a portfólióban képviselt arányának mértékéről.

A részvények árfolyam-változási kockázatát a piac egészének viselkedése határozza meg. Az árfolyam csökkenése veszteséggé teheti a befektetést, ebben az esetben amennyiben az árfolyam csökkenése erősebb, mint a piaci árfolyamesés, az egyedi részvény portfólióban képviselt arányának csökkentése a lehetséges kockázatfedezeti lépés. További lehetőség az egyedi fedezeti művelet, amikor az adott részvény határidős tőzsdei kontraktusának eladásával fedezésre kerül az egyedi részvény kockázata.

A részvény portfóliókockázatát a részvénykitettségek szűkítésével, illetve határidős tőzsdei index kontraktus eladásával lehetséges fedezni.

bb) Devizaárfolyam-változási kockázat

A devizaárfolyam-változás kockázata azt jelenti, hogy a külföldi fizetőeszköz árfolyama megváltozik a befektetéskor érvényes forint árfolyamhoz képest. Ezen belül is a külföldi fizetőeszköz árfolyamának erősödése jelent veszélyt a portfólió értékére.

A devizaárfolyam-kockázat a következő módszerekkel kezelhető:

- a. ha diverzifikáljuk a külföldi devizákban lévő befektetéseinket, az árfolyamváltozás nem egy devizában és nem egy irányban jelenik meg,
- b. ha a devizakockázatra fedezeti műveleteket végzünk,
- c. a deviza nyitott pozíciót csökkentjük.

A diverzifikáció abban az esetben kezeli a kockázatot, ha az adott devizában rendelkezésre álló eszközökbe érdemes investálni. Ez a portfólió koncentrációját csökkenti, de nem eliminálja a devizaárfolyam-változásból származó kockázatot.

Diverzifikáció esetén, de nélküle is szükségessé válik a devizaárfolyam-változási kockázat kezelése abban az esetben, ha a portfólió értékét figyelembe véve az árfolyamváltozás negatív értékű ártértelest eredményez, illetve eredményezhet. Ebben az esetben szükségessé válik a devizakitettségek csökkentése - az eszközök eladása - illetve a nyitott pozíció fedezése.

A fedezeti műveletek körében a rendelkezésre álló lehetőség OTC (forward) és tőzsdei határidős deviza eladás, illetve devizára szóló eladási opciós jog vétele lehet a felhasználható instrumentum.

Előfordulhat, hogy a devizakockázat kezelése nem cél. Ennek oka, hogy a portfóliótulajdonos a deviza kitétséget nem kívánja fedezni, csak a portfólió deviza eszközeinek szisztematikus kockázatát kezeli, vagyis a piaci és az egyedi eszközök kockázatkezelése a célja. A szisztematikus és a deviza kockázatok egyidejű kezelése ugyanis negatív korrelációt is előidézhet a hozamra gyakorolt hatását illetően. A benchmarkot alapul véve ugyanis a deviza-befektetéseket reprezentáló referencia index a portfóliótulajdonos azon szándékát fejezi ki, hogy a portfólió adott hányadát az adott piaci szegmens piaci teljesítményének megfelelően kívánja befektetni, ezen elv alapján viszont a devizakitétség fedezése szükségtelen kockázatot visz a rendszerbe.

b) Kamatváltozási kockázat

A kamatváltozási kockázat, mint veszteségforrás akkor áll fenn, ha az adott hozammal beszerzett kötvény típusú befektetés esetén a piaci hozam a hozamemelkedés irányába mozdul el. Ez esetben a vásárláskor érvényes hozamszinttel számított kötvény árfolyam csökken, a befektetésen az eszköz futamidejétől és pénzáramlásától függő mértékű veszteség keletkezik az ártértékelés során.

A kötvények kockázati faktorai közül a duration - vagyis a lejáratig hátralévő átlagos futamidő, mely az egyes pénzáramlások hátralévő futamidejének a kifizetések jelenértékével súlyozott számtani átlaga - meghatározó jelentőségű. Ez a mutató ugyanis meghatározza, hogy a kamatváltozások milyen irányban és mértékben határozzák meg az adott kötvény értékét.

A kötvény árfolyamának %-os változását a duration felhasználásával számolt módosított hátralévő átlagos futamidő (modified duration) adja meg.

A kötvény konvexitása (az árfolyam második deriváltja) azt a változást méri, amely a duration által adott elméleti lineáris változás és a kötvény tényleges árfolyamváltozása között fennáll.

Egy kötvény árfolyamában a kamatláb egységnyi változásakor bekövetkező %-os változás a kötvény duration-jéből és a konvexitásból számítható. Folytonos hozamok alkalmazása azonban a fenti két technikai tényező esetén a kockázat megjelenítése megegyezik az egyszerű durationnal, vagyis a kötvények alapvető kockázata a durationnal megjeleníthető.

A kamatváltozási kockázat a kamatkörnyezet változékonyságából adódik. Ennek következtében a kötvény típusú eszközök árfolyama a kamatváltozás irányával ellentétesen alakul. A kamatváltozási kockázat ellensúlyozása a következő módon lehetséges emelkedő pénzügyi kamatok mellett:

- A duration csökkentésével az emelkedő pénzügyi kamatok hatása ellensúlyozható. Ennek keretében rövid futamidejű kamatozó instrumentumok vételével és a hosszú lejáratú kötvények eladásával lehet a kockázatot csökkenteni.
- A fix kamatozású eszközöket kamat swap tranzakció keretében változó kamatozású eszközökre lehet cserélni.
- Határidős tőzsdei kamatkontraktus (futures) eladása.

c) Likviditási kockázat (Az átstrukturáláshoz szükséges likviditás - eszközök - hiánya, illetve elégtelensége)

A kezelt vagyon szempontjából fontos szempont, hogy a portfólió összetételében legyen egy olyan eszközcsoport, amely a stratégiai váltásokhoz, a taktikai vételekhez forrást biztosít. Természetesen ezen eszközcsoportot adhatják azok az eszközök, melyek nem rendelkeznek elegendő értéknövekedési potenciállal, de amennyiben ezek nem biztosítanak elegendő likviditást, akkor alacsony kockázatú eszközökkel kell a szükséges likviditást biztosítani. Ezek az eszközök rendszerint pénzügyi eszközök és rövid hátralévő futamidejű kötvények, melyek alacsony árfolyam-kockázati értéket jelentenek.

8.2 Egyéb kockázatok:

- a) A nyugdíjpénztárakat és a befektetőket érintő jogszabályok (adószabályok) esetleges kedvezőtlen irányú megváltozása
- b) Származtatott ügyletekkel kapcsolatban felmerülő nem-teljesítési kockázat
- c) Ingatlan befektetések kockázata

a) A nyugdíjpénztárakat és a befektetőket érintő jogszabályok (adószabályok) esetleges kedvezőtlen irányú megváltozása

A jövőben a pénztárakat, illetve a pénztártagokat érintő jogszabályok (adószabályok) esetleg kedvezőtlen irányban is változhatnak (adóemelés, adó bevezetése, adókedvezmény csökkentése, eltörlése, stb.), ami miatt a portfóliókat, illetve a pénztártagokat a jelenleginél magasabb adó, vagy díj terhelheti. Előfordulhat, hogy a portfóliók – a befektetésekből

származó jövedelmek után - olyan adók, díjak megfizetésére kényszerülnek, amelyekre a Vagyonkezelő a befektetés megszerzésekor nem számított, ezért a befektetés megszerzéséről hozott döntése során nem vett figyelembe.

b) Származtatott ügyletekkel kapcsolatban felmerülő nemteljesítési kockázat

A portfóliókban lévő származtatott ügyletek megkötésében részt vevő üzleti partnerek fizetőképességében, illetve gazdálkodásában beállt kedvezőtlen változás hátrányosan befolyásolhatja a származtatott ügyleteken képződő nyereség portfólióknak történő kifizetését.

c) Ingatlan befektetések kockázata

A közvetlen ingatlanbefektetés és a közvetett (az ingatlanalapok befektetési jegyein keresztül megvalósuló) ingatlanbefektetés is hordoz gazdasági, szabályozási, politikai, befektetési és üzemeltetési kockázatokat. Az ingatlanbefektetések értéke mind rövid, mind hosszú távon ingadozhat, ciklikusan viselkedhet. A gazdasági kockázatok közül kiemelendők a gazdasági növekedéssel, a banki hitelezési politikákkal, a devizaárfolyamokkal kapcsolatos bizonytalanságok. Az ingatlanoknál, valamint az ingatlan alapoknál a befektetés eredményessége a bérbeadási, illetve az üzemeltetés hatékonyságától függ, amely szintén hordoz magában kockázatokat.

A kockázatok választható portfóliókra gyakorolt hatása

- 8.3 A fenti kockázatok az egyes választható portfóliókat eltérő mértékben érintik attól függően, hogy az egyes eszközosztályok mekkora súllyal szerepelnek az adott portfólióhoz rendelt befektetési politikában.
- 8.4 A Kiszámítható Portfólió esetében a gazdasági és politikai környezetben, a jegybankok monetáris politikájában bekövetkező változások jelentik a fő kockázatokat, melyek a piaci kamatlábakra gyakorolt hatásukon keresztül befolyásolhatják a portfólió hozamát.
- 8.5 A Klasszikus Portfólió esetében meghatározóak a gazdasági és politikai környezetben, a jegybankok monetáris politikájában bekövetkező változások, melyek a piaci kamatlábakra gyakorolt hatásukon keresztül befolyásolhatják a fix kamatozású hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok árfolyamának alakulását. Kisebb jelentőségűek a tőzsdei kibocsátókhoz köthető kockázatok, illetve a devizapozíciókból eredő kockázatok és a származtatott ügyletekkel kapcsolatban felmerülő nem-teljesítési kockázatok.
- 8.6 A Kiegyensúlyozott Portfólió esetében a magasabb részvényhányaddal nő a tőzsdei kibocsátókhoz köthető kockázatok szerepe, emellett jelen vannak a fix kamatozású állampapírokhoz köthető kockázati tényezők, valamint a nyitott devizapozíciókhoz és a származtatott ügyletekhez köthető nem-teljesítési kockázatok is.
- 8.7 A Növekedési és a Lendületes Portfólió esetében meghatározóak a tőzsdei kibocsátók üzleti tevékenységéhez köthető kockázati faktorok, valamint a részvényárfolyamok alakulását befolyásoló makrogazdasági folyamatokban rejlő kockázatok. Emellett felmerülhet a nyitott devizapozíciók miatti árfolyamkockázat, illetve a származtatott ügyletek nemteljesítési kockázata is.

IX. Új választható portfólió bevezetése, meglévő portfólió megszüntetése

A rendszer indítását követően újabb választható portfólió bevezetése

- 9.1 Új portfólió(k) bevezetését az Igazgatótanács vagy a Pénztár küldötte(i) kezdeményezhetik. Az új portfólió bevezetése 2 lépcsőben történik: (i) az új portfólió létrehozása, (ii) az új portfólió elindítása.
 - 9.1.1 Az új portfólió a jelen szabályzatnak az új portfólióra vonatkozó előírásai módosításával, a módosítás hatálybalépésekor jön létre. (9.3 pont)
 - 9.1.2 Az új portfólió elindítása ezt követően a 9.4 pont előírásai alapján történik.
- 9.2 A Pénztár küldöttei akkor javasolhatják új portfólió bevezetését, ha a pénztártagok igény benyújtáskori létszámának 10 %-a és összesen legalább 100 millió Ft számlaköveteléssel rendelkező csoportja erre igényt jelent be. Ez utóbbi esetben a tagoktól érkező igényeket a Pénztár összesíti. Amennyiben a küldötti kezdeményezésre induló bevezetéshez szükséges feltételek teljesülnek, a Pénztár Igazgatótanácsa az új portfólió bevezetésének kérdését a soron következő ülése napirendjére tűzi.

- 9.3 Új portfólió bevezetéséről és létrehozásáról az Igazgatótanács határoz. Az új portfólió bevezetéséről és létrehozásáról az új portfólió létrejöttét (9.1.1 pont) követő 15. munkanapig a honlapján tájékoztatja a Pénztár a Pénztártagokat.
- 9.4 A már létrejött új portfólió tényleges elindításának időpontját úgy kell meghatározni (kitűzött elindítási nap), hogy az azt megelőző legkésőbb 30. napig a pénztártagok lehetőséget kapjanak az új portfólió választására vonatkozó döntésük meghozatalára.
- 9.4.1 A kitűzött elindítási napot megelőzően a Pénztár lehetővé teheti az új portfólió előválasztását a pénztártagok számára, előnyilatkoztatás formájában.
- 9.4.2 Előnyilatkoztatásnak minősül, ha a Pénztártag olyan egy, vagy több portfóliós nyilatkozatot tesz, amelyben egyedülként, vagy másik választott portfólió mellett szerepel az új portfólió (is). Az előnyilatkozattal kért portfólióváltást vagy portfólió megosztást a kitűzött elindítási nappal teljesíti a Pénztár, amennyiben annak jelen szabályzat szerint megállapított feltételei teljesültek.
- 9.4.3 Amennyiben egy újonnan bevezetett portfólióra irányult a Pénztártag nyilatkozata és az új portfólióban nem teljesültek az elindításához szükséges feltételek, akkor a Pénztártag ezen nyilatkozata a feltételek nem teljesülése megállapítása napjával hatálytalanná válik és a tag vagyona az előnyilatkozatát megelőzően fennálló portfóliójában marad. Az ily módon hatálytalanított előnyilatkozatok egy későbbi előnyilatkoztatás során sem használhatóak fel.
- 9.5 Új portfólió kitűzött elindítási napja bármely naptári hónap első munkanapja lehet csak.
- 9.6 Ha az elindítás kitűzött időpontját megelőző 30. napig beérkezett portfólió váltási előnyilatkozatok alapján az új portfólióra előnyilatkozó tagok vagyona – az elindítás kitűzött időpontját megelőző 30. napon figyelembe vett eszközértéken - eléri a 100 millió Ft-ot, akkor a Pénztár elindítja az új portfóliót a tervezett időpontban.
- 9.7 Ha jelen szabályzat szerint már létrejött, de még el nem indult új portfólióra vonatkozó feltétel a kitűzött elindítási napot megelőző 30. napig nem teljesült, akkor az érintett portfólió vonatkozásában a Pénztár évente kiküldött tájékoztató alapján minden év június 30-ig lehetőséget ad a pénztártagoknak, hogy újabb előnyilatkozatban az érintett portfólió választásáról dönthessenek. A pénztártagok előnyilatkozatait július 31-ig kell összesíteni (június 30-i eszközérték szerint), és amennyiben a 9.6 pont szerinti feltétel bekövetkezte ez alapján megállapítható, akkor a portfóliót augusztus első munkanapján kell elindítani. A Pénztár határozhat úgy, hogy ettől eltérő időpontban is lefolytatja a 9.4.1 - 9.4.3 pontok szerinti előnyilatkoztatást, azzal, hogy az előnyilatkozatok összesítésére és a portfólió elindítására a 9.5 - 9.6 pontok irányadóak.
- 9.8 Az új portfólió befektetési politikáját, eszközstruktúráját a Pénztár vagyongazdálkodójának és a Pénztár befektetési vezetőjének közreműködésével a Pénztár ügyvezetője készíti elő, a javaslatról az Igazgatótanács határoz.

Meglévő választható portfólió megszüntetésének szabályai

- 9.9 Portfólió megszüntetéséről az Igazgatótanács dönthet, amennyiben az adott portfólió nettó piaci eszközértéke egy éves időtartamon belül átlagosan 100 millió Ft alá csökken. Az Igazgatótanács döntése alapján más okból is megszüntethető egy portfólió. A portfólió megszüntetésének fordulónapja a jelen fejezetben meghatározott nyilatkozattételi idő betartásával meghatározott naptári negyedév utolsó munkanapja lehet.
- 9.10 Portfólió megszüntetésekor a vagyonukat abba fektető pénztártagokat a Pénztár – az erre vonatkozó szabályzat módosítás hatályba lépését követő 15 munkanapon belül 30 napos nyilatkozattételi határidő kitűzésével – postai úton vagy – amennyiben a pénztártag elektronikus iratkezelésről nyilatkozott – hiteles elektronikus irat tárhelyen történő elhelyezésével értesíti, felkínálva a fennmaradó portfóliók közötti választás lehetőségét.
- 9.11 Amennyiben a pénztártag a kitűzött nyilatkozási határidőig nem választ portfóliót, a Pénztár a portfólió megszüntetése napján a fennmaradó portfóliók közül az Alap portfóliónak tekintett Kiegyensúlyozott portfólióba helyezi át vagyonát.
- 9.12 Az el nem indított, de már létrejött új portfóliót is megszüntetheti az Igazgatótanács. Ez esetben a 9.10 - 9.11 pontok előírásait nem kell alkalmazni.

- 9.13 Az Alap portfóliónak tekintett Kiegyensúlyozott portfólió megszüntetése esetén a szabályzat módosításának tartalmaznia kell az új alap portfóliónak tekintett portfólió megnevezését is.
- 9.14 Portfólió megszüntetéséből eredő kényszer portfólió váltás esetén a Pénztár nem számol fel költséget.
- 9.15 Amennyiben a meglévő portfóliók közül egy portfólió megszüntetés után már csak egy portfólió maradna, akkor az Igazgatótanács javaslatára a Küldöttközgyűlést hozza meg a megszüntetésre vonatkozó döntést, mivel az a választható portfóliós rendszer megszűnését is jelenti.

X. A pénztártagok portfólióba sorolásának és a pénztártagok egyedi portfólió váltásának szabályai

- 10.1 A Pénztártag egyéni számláján lévő egyenlege az egyes választható portfóliók között megosztható.

Új belépők portfólió-választása

- 10.2 A Pénztártag a választható portfóliós rendszer indulásakor írásban választhatott portfóliót.
- 10.3 A választható portfóliós rendszer bevezetését követően az újonnan belépő tag – tagsági jogviszonya kezdeményezésekor – írásban választ legalább egy portfóliót és választhat legfeljebb két portfóliót is. A tag választása belépéskor nem irányulhat még el nem indított új portfólió választására.
- 10.4 Amennyiben két portfólió választására is sor kerül, meg kell adni %-os formában 10 %-pontos lépésenként, hogy a befizetései és egyéb jóváírásai milyen arányban kerüljenek a választott két portfólióba. A tag egyéni számlája a választott portfólió(k)ban a tagsági jogviszony keletkezésének napjával nyílik meg.

Tagok automatikus besorolása

- 10.5 Amennyiben a tag a választható portfóliós rendszer indulásakor nem élt a portfólió-választási lehetőségével, úgy a Pénztár a tag egyéni számláját az Alap portfóliónak tekintett Kiegyensúlyozott portfólióba helyezte.
- 10.6 Amennyiben a Pénztárba újonnan belépő tag nem nyilatkozik a portfólió választásáról, akkor az Alap portfóliónak tekintett Kiegyensúlyozott portfólióba kerül besorolásra.
- 10.7 A pénztártag halálát igazoló dokumentumok Pénztár általi kézhezvétele alapján, azt követő legkorábbi időpontban a Pénztár a tag egyéni számláját a Kiszámítható portfólióba sorolja át (tag halála miatti automatikus átsorolás) portfólióváltási díjmentesen.
- 10.8 Amennyiben a pénztártag járadékszolgáltatást kér, vagy a tagi lekötéssel rendelkező pénztártag egyösszegű nyugdíjszolgáltatásra tart igényt – a kifizetéshez kapcsolódó vagyonkivonás napjával – a Pénztár a tag teljes egyéni számláját a Kiszámítható portfólióba sorolja át (szolgáltatás miatti automatikus átsorolás) portfólióváltási díjmentesen. Amennyiben a pénztártag az egyéni számla részösszegének erejéig igényel a Pénztártól járadékszolgáltatást, úgy a járadék fedezetének megfelelő összeget a pénztár a Kiszámítható portfólióba sorolja át, míg a járadék fedezetén felüli összeg a tag egyéni számláján változatlanul a tag által választott portfólióban marad. Egyéb esetekben a tagi kifizetés - beleértve a tagi lekötéssel nem rendelkező pénztártag egyösszegű nyugdíjszolgáltatását is – miatt nem kerül sor automatikus átsorolásra, a kifizetés a tag választott portfóliója terhére történik.

Portfólió váltás kezdeményezése

- 10.9 A pénztártag a korábbi portfóliójától és az automatikus besorolástól eltérhet (portfólióváltás).
- 10.10 A portfólió váltás az alábbi lehet:
- a) a korábban választott vagy automatikusan besorolt portfólióról másikra váltás
 - b) többes portfólió választás
 - c) többes portfólió összevonása

- 10.11 A portfólióváltás a tag egyéni számlája teljes egyenlegének aktuális (forrás) portfóliótól eltérő (cél) portfólióba történő áthelyezését, azaz más portfólióban történő befektetését jelenti. A tagnak a célportfólióról kell nyilatkoznia.
- 10.12 A pénztártag egyéni számláján lévő egyenleg az egyes választható portfóliók között felosztható vagy a korábbi felosztás módosítható (többes portfólió választás), oly módon, hogy a többes portfólió választással vagy módosítással elérendő célportfóliók arányszámát (célarány) 10 %-pontos lépésenként kell megadni, és egyúttal ez az arányszám szolgál majd a pénztártag befizetései és egyéb jóváírásai többes portfóliók közötti felosztási arányaként. A tagnak egy adott időpontban legfeljebb két választott portfóliója lehet az egyéni számlán lévő egyenlegének befektetése céljából.
- 10.13 A pénztártag többes portfólió választása az alábbiak valamelyikére irányulhat azzal, hogy minden esetben az új elérendő célarányokról kell a pénztártagnak nyilatkoznia:
- a) Megosztás 2 portfólió között
- aa) a forrás portfólió egy része célportfólióként is fennmarad és mellé egy új célportfólió kerül választásra,
ab) a forrás portfólió két új célportfólióba kerül megosztásra,
- b) Újraosztás 2 portfólió között
- ba) a 2 forrás portfólió változatlanul fennmarad, de a célarányok újra meghatározásra kerülnek a pénztártag által,
bb) a 2 forrás portfólióból az egyik célportfólióként is fennmarad és mellé egy új célportfólió kerül választásra,
bc) a 2 forrás portfólióból 2 új célportfólióba történik a váltás.
- 10.14 A pénztártag 2 portfólióban lévő egyéni számláján lévő egyenlege egy választható portfólióba összevonható (többes portfólió összevonása). Ez esetben az összevonást követően fennmaradó cél portfólióról kell a tagnak nyilatkoznia.
- 10.15 A pénztártagnak a Pénztár részére írásban vagy elektronikusan hiteles formában nyilatkoznia kell a portfólió váltási igényéről. Továbbá lehetősége van a Tagi Portálon keresztül, elektronikus ügyintézővel rendelkezők esetében papírmentesen portfólióváltó nyilatkozat benyújtására. Az írásban benyújtott igényhez a formanyomtatvány a Pénztár honlapjáról való letöltés útján vagy a Pénztár Ügyfélszolgálatán hozzáférhető. A kitöltött formanyomtatványt postai úton, személyesen vagy képviselő által a Pénztár ügyfélszolgálatán, illetve elektronikusan hiteles elektronikus aláírással ellátott formában kell benyújtani. Az egyéb módon (pl. nem hitelesen aláírt formában e-mailen, telefaxon) benyújtott nyilatkozat érvénytelen, a Pénztár nem fogadja be, az elutasításról írásban postai úton vagy – amennyiben a pénztártag elektronikus iratkezelésről nyilatkozott – hiteles elektronikus irat tagi tárhelyen történő elhelyezésével értesítést küld.
- 10.16 A portfólió váltási kérelmek beérkezési időpontjának a Pénztár általi kézhezvétel (a formanyomtatványra helyezett érkeztető bélyegző) dátumát kell tekinteni. Csak azok az írásos úton érkező nyilatkozatok tekinthetők átvettnek, amelyek a Pénztár irattárában fellelhetők, illetve amelynek Pénztár által történt átvételét a pénztártag dokumentummal (postai tértivevény, a Pénztár – Tagi Portálon elhelyezett értesítése, vagy Tag kérésére kiállított - írásos átvételi elismerése) igazolni tudja. Az elektronikus úton benyújtott nyilatkozat átvételét az ezt kezelő pénztári informatikai rendszer napló fájlja bizonyítja.
- 10.17 A Pénztár által befogadott portfólió váltási igény írásban vagy elektronikus úton, legalább a befogadott portfólió váltási igény fordulónapja előtt 5 munkanappal – a váltási kérelemre irányadó szabályok szerinti formában – a Pénztárhoz benyújtott kérelemmel vonható vissza.
- 10.18 A portfólió váltási nyilatkozat hibásnak minősül, különösen amennyiben a pénztártag:
- a) a formanyomtatványon portfóliót vagy portfóliókat nem jelöl meg, vagy
b) a formanyomtatványt nem a megfelelő módon nyújtja be, vagy
c) választása olvashatatlan, nem egyértelmű megjelölést tartalmaz, vagy
d) az írásban benyújtott nyilatkozatát nem írja alá saját kezűleg eredeti formában, az elektronikus nyilatkozatát nem hitelesíti, vagy
f) a megjelölt fordulónap a 3 hónapos portfólió váltás várakozási idejének lejárt előtti időpontra esik.
- 10.19 A Pénztár a hibás nyilatkozatot elutasítja, és a beérkezést követő 10 munkanapon belül írásban postai úton vagy – amennyiben a pénztártag elektronikus iratkezelésről nyilatkozott – hiteles elektronikus irat megküldésével

elutasító értesítést küld. A pénztárg tag egyéni számlakövetelésének megfelelő összeg az utolsó érvényes választása, illetve besorolása szerinti portfólióban marad.

Portfólió váltás időtávja és a váltás kockázatai

- 10.20 A portfólió váltás hosszabb távra vonatkozó döntés, a választott portfólióban eltölteni javasolt idő a kockázatok mérséklése és a kiegyensúlyozott hozam érdekében legalább 3-5 év, kivéve azon portfóliók, amelyek esetében jelen szabályzat ennél rövidebb ajánlott időt jelöl meg. A változékony hozamkörnyezetet kihasználni szándékozó rövidebb időtávok választása és a gyakori váltás kockázatos, ezáltal járhat hozamelőny megszerzésével, de hozamvesztés elszívásával is.
- 10.21 Portfólió váltási igény benyújtásakor ismert utolsó választható portfólió árfolyamokhoz képest a váltás fordulónapjáig eltelt időszak alatt az árfolyamok akár jelentősen is megváltozhatnak, pozitív és negatív irányba is, amelyek az előzetes pénztárgi várakozáshoz képest más, kedvezőtlenebb eredményre is vezethetnek (pl. forrás portfólióban hirtelen keletkezett veszteség realizálás, cél portfólióban a vártnál hosszabb várakozási idő eltöltése).
- 10.22 A portfólió váltás lehetséges negatív következményei:
- a) veszteség realizálása kockázatosabb portfólió választása esetén egy negatív piaci környezetben,
 - b) veszteség realizálása a forrás portfólióban hirtelen (akár néhány nap alatt) bekövetkező negatív piaci folyamatok esetén,
 - c) hozam elmaradása egy kevésbé kockázatos portfólió választása esetén pozitív piaci környezetben,
 - d) portfólió váltási költségek felszámítása,
 - e) a túlzóan gyakori portfólió váltás a fenti következmények halmozódásával járhat.
- 10.23 Pénztárg által tervezett kifizetés (nyugdíjszolgáltatás, várakozási idő letelte után kifizetés) előtti időszakban a portfólió váltás fenti kockázatait javasolt fokozottabban figyelembe venni, mivel egy kedvezőtlen hatású portfólió váltás okozta hozamvesztés a kifizetésig nem feltétlenül tűnik el, és a kifizetés során realizálásra kerül.

Portfólió-váltás fordulónapja, határidők

- 10.24 Portfólió váltás időpontja (fordulónapja) az az időpont, amelyre nézve a Pénztár a tag egyéni számlájának egyenlegét a forrás portfólió(k)ból a cél portfólió(k)ba áthelyezi. A Portfólió váltás fordulónapja csak a hónap első munkanapja lehet. A portfólió váltás időpontját bizonyos megkötésekkel a pénztárg meghatározhatja, ennek hiányában a nyilatkozat Pénztárghoz történő beérkezése napjának függvényében – jelen szabályzat előírásai szerint számított napra – kerül megállapításra.
- 10.25 Amennyiben a pénztárg által meghatározott fordulónap nem a hónap első munkanapja, a váltás a kért fordulónapra nem hajtható végre, a tényleges fordulónap – külön értesítés nélkül – a pénztárg által meghatározott napot követő első hónap első munkanapja lesz.
- 10.26 A pénztárg portfólió-váltási igényt legkorábban az előző portfólió váltás fordulónapjától számított 3 naptári hónap elteltét követő első hónap első munkanapjára, mint fordulónapra nyújthat be (portfólió váltási várakozási idő). Az automatikus portfólió besorolás nem minősül portfólió váltásnak. Az automatikus besorolás útján érvényes portfólióból 3 hónapon belüli fordulónapra is kezdeményezhet portfólió-váltást a pénztárg.
- 10.27 A Portfólió-váltási nyilatkozatot a fordulónapot megelőző 5. munkanapig kell benyújtani. Amennyiben a pénztárg a nyilatkozaton fordulónapot nem jelöl meg és/vagy a nyilatkozat a fordulónapot megelőző 5. munkanapig beérkezik, akkor a Pénztár a következő hónap első munkanapját, ettől eltérő esetben a beérkezést követő második hónap első munkanapját tekinti fordulónapnak.
- 10.28 Amennyiben a pénztárg a 3 hónapos portfólió váltási várakozási időt figyelembe véve a következő lehetséges fordulónap előtt nyújt be portfólió váltási igényt, a Pénztár a váltási igényt a 3 hónapos várakozási idő lejártát követő első fordulónapon hajtja végre.
- 10.29 Amennyiben a fordulónapon a pénztárgnak kifizetési igénye van folyamatban, úgy a fordulónapon elsőként a kifizetést kell végrehajtani.

10.30 A Pénztár a pénztártag részére a beérkezett portfólióváltási igény előjegyzéséről legkésőbb a váltás fordulónapját követő 15. munkanapig visszaigazolást küld.

Felelősségi szabályok

10.31 A pénztártag kötelessége:

- a) a Pénztár által küldött visszaigazolások áttekintése, ellenőrzése, esetleges észrevételeinek időben közlése a Pénztárral a kézhezvételt követő 10 munkanapon belül,
- b) gondoskodni arról, hogy érvényes lakcíme és levelezési címe az Alapszabályban foglalt szabályok szerint a Pénztárnál írásban vagy elektronikusan hiteles formában bejelentésre kerüljön.

10.32 Amennyiben a pénztártag ezeket elmulasztja, a Pénztár nem köteles a pénztártag eredeti szándékának megfelelő portfólióválasztást utólagosan végrehajtani, és mentesül az ezzel összefüggő kártérítési kötelezettség alól.

10.33 A Pénztár kötelessége:

- a) a Pénztár tagjait tájékoztatni a választható portfóliós rendszerrel kapcsolatos eredményekről, változásokról, továbbá a tájékoztató dokumentumok, értékelések hozzáférhetőségéről,
- b) a tag portfólió váltással kapcsolatos panaszigényét kivizsgálni, annak eredményéről a tagot tájékoztatni, és jogos reklamáció esetén a tag egyéni számláját ért esetleges veszteség alapján kártalanítani.

Az egyesülő pénztárakkal kapcsolatos rendelkezések

10.34 Amennyiben egy másik pénztár összeolvadás útján egyesül a Pénztárral, úgy az egyesült pénztár, mint új jogi személy választható portfólióival kapcsolatos szabályrendszerét az egyesülési folyamat során kell kialakítani és a Felügyelettel engedélyeztetni.

10.35 Amennyiben egy másik pénztár beolvadás útján egyesül a Pénztárral, úgy a 10.36 - 10.47 pontokban foglaltak szerint kell eljárni, feltéve, hogy a beolvadás útján egyesülő pénztárak ettől eltérő megállapodást nem kötnek. Eltérő megállapodás esetén a szabályzatot módosítani és a Felügyelettel engedélyeztetni szükséges.

Beolvadó pénztár tagjainak besorolása

10.36 A Pénztárba beolvadó nyugdíjpénztár(ak) tagjainak megtakarításai a beolvadás napjával létrejövő és a beolvadás napját követő hatodik hónap utolsó munkanapjával megszűnő, a beolvadó pénztárnál meglévő és a beolvadó pénztárról elnevezett portfólió(ók)ba kerülnek. A beolvadást követően ezen portfóliók megszűnő portfóliókként működnek, azaz átlépésre ezen portfóliók között, valamint belépésre (portfólió választás) ezen portfóliókba nincs mód.

10.37 A beolvadó nyugdíjpénztár(ak) választható portfóliós szabályzata – kivéve amennyiben tartalmazza a befektetési politika választható portfóliók eszközösszetételére, befektetési elvárásokra, előírásokra vonatkozó rendelkezései részt – a beolvadás napjával hatályát veszti azzal, hogy a beolvadó pénztárról elnevezett új portfóliók a beolvadó nyugdíjpénztár(ak) beolvadás fordulónapján érvényes befektetési politikája alapján kerülnek befektetésre ezen portfóliók megszűnéséig.

Portfólió váltás a Pénztárba beolvadó tagok esetében

10.38 A Pénztár köteles gondoskodni arról, hogy a beolvadó pénztár tagjai a Pénztárnál működő választható portfóliós rendszer szabályairól – ideértve a beolvadó portfóliók átvételét és megszűnését is – tájékoztatást kapjanak legkésőbb a beolvadás napját követő 30 napon belül.

10.39 A Pénztár a fenti tájékoztatáshoz csatolja a pénztártag részére a portfólió váltási nyomtatvány egy példányát, azzal a felhívással, hogy a pénztártagnak lehetősége van a jelen szabályzat előírásait alkalmazva portfólió váltást kezdeményezni a Pénztár választható portfóliói közül egy vagy két portfólióba – költség felszámítása nélkül – azzal, hogy a portfólióváltási igény:

- a beolvadás napját követő 50. naptól számított legkorábbi lehetséges fordulónapra, illetve
- a beolvadás napját követő hetedik hónapot megelőző legközelebbi hónap első munkanapjára, mint a legutolsó lehetséges fordulónapra történhet.

- 10.40 Amennyiben a Pénztárban beolvadással taggá vált pénztártagok nem élnek a portfólióváltás lehetőségével, úgy a Pénztár a beolvadás napját követő hatodik hónap utolsó munkanapjával az Alap portfóliónak tekintett Kiegyensúlyozott portfólióba sorolja megtakarításukat. Fenti esetben a Pénztár portfólió váltással kapcsolatos költséget nem számol fel.
- 10.41 A beolvadó pénztártag a 10.40 pont szerinti portfólióba átsorolást követően portfólió váltási igényt legkorábban a Kiegyensúlyozott portfólióba sorolástól, mint fordulónaptól számított 3 hónap elteltét követő hónap első munkanapjára, mint fordulónapra nyújthat be (portfólió váltási várakozási idő).

Portfólió váltás a Pénztárba beolvadó ún. kettős tagok esetében

- 10.42 Más nyugdíjpénztár beolvadása során azon pénztártagok esetében, akik a Pénztárnak és a Beolvadó Pénztárnak is egyidejűleg (felhalmozási szakaszban lévő) tagjai (továbbiakban: kettős tagok), a Pénztár az alábbi eltérésekkel jár el:
- a pénztártagnak a Pénztárban már meglévő egyéni számláját továbbra is a Pénztárnál a beolvadás napján érvényes választott portfólió(k)ban tartja nyilván,
 - a pénztártag Beolvadó Pénztárból hozott egyéni számláját pedig a beolvadáskori, beolvadó pénztár szerinti megfelelő portfólióban tartja nyilván.
- 10.43 A kettős tag részére érkező befizetések a Pénztárban a beolvadáskor már meglévő egyéni számláján kerülnek jóváírásra.
- 10.44 A Pénztár a kettős tagok részére az alábbi lehetőségeket biztosítja, amelyekről a jelen szabályzatban meghatározott tájékoztatóban nyújt tájékoztatást:
- A Pénztár az egyéni számlákat a Pénztárban lévő egyéni számlája alatt egyesíti (a beolvadó portfólióban lévő megtakarítás a Pénztárban lévő egyéni számlára kerül áthelyezésre). A számlaösszevonás fordulónapja a beolvadás napját követő 50. naphoz legközelebb eső első lehetséges fordulónap.
 - A Pénztár az egyéni számlákat a pénztártag az előző bekezdés szerinti határidő előtt legalább 10 munkanappal korábban beérkező nyilatkozata alapján – egyazon fordulónappal – valamely szabadon választható egy vagy két portfólióba helyezi át. A portfólió váltások fordulónapja a beolvadás napját követő 50. naphoz legközelebb eső első lehetséges fordulónap.
- 10.45 Fenti esetekben a Pénztár portfólió váltással kapcsolatos költséget nem számol fel.
- 10.46 A pénztártag a fenti eljárás szerint besorolt, választott portfóliójától eltérhet. Portfólió váltási igényt a jelen szabályzat előírásait alkalmazva, legkorábban a besorolt, választott portfólióba kerüléstől, mint fordulónaptól számított 3 hónap elteltét követő hónap első munkanapjára, mint fordulónapra nyújthat be (portfólió váltási várakozási idő).

Beolvadó pénztári portfóliók megszűnése

- 10.47 A beolvadó pénztár portfóliói a beolvadás napját követő hatodik hónap utolsó munkanapjával szűnnek meg.

XI. A választható portfóliós rendszer működtetése

- 11.1 A Pénztárba érkező befizetések - közöttük a pénztártagok javára érkező befizetések - beazonosításukig a Független Portfólióban kerülnek befektetésre. A pénztártagok javára érkező befizetések a pénztártagi beazonosítást követően abba a portfólióba kerülnek, ahová a pénztártag tartozik. Az egyes portfóliókra vonatkozó befektetési szabályok betartása a Pénztár és a Vagyonkezelő, a szabályok betartásának ellenőrzése a Pénztár és a Letétkezelő feladata.
- 11.2 A Pénztár rendelkezésére álló pénzeszközök befektetésre történő átadásának és befektetésből történő kivonásának részletes eljárási szabályait és a kapcsolódó adatszolgáltatás rendjét a Pénztár Pénzkezelési Szabályzata, valamint a Vagyonkezelővel és a Letétkezelővel kötött megbízási szerződések és a háromoldalú Eljárási Rendekek tartalmazzák.

XII. A rendszer működtetési költségeinek, illetve a portfólió váltáshoz kapcsolódó díjak meghatározása

A rendszer általános működtetésének költségei

- 12.1 A rendszer bevezetéséhez kapcsolódó költségeket, beleértve az informatikai fejlesztési költségeket a Pénztár a működési tartalékból fedezi. A rendszer működtetéséhez vagyonekezelési többletköltség nem kapcsolható.

Portfólió váltáshoz kapcsolódó költségek, díjak

- 12.2 A portfólió váltás nem vagyonarányos költségeit a Pénztár a működési alapból fedezi.
- 12.3 A portfólió váltásokhoz informatikai többletköltség nem kapcsolható.
- 12.4 A portfólió váltások kapcsán felmerülő adminisztrációs költségek:
- a portfóliót választó pénztártagok válaszleveleinek postaköltsége,
 - a portfólióválasztó űrlapok feldolgozásával kapcsolatos élőmunka költség,
 - a portfólióválasztások visszaigazolásának postaköltsége.
- 12.5 A portfólió váltáshoz vagyonekezelési többletköltség nem kapcsolható.
- 12.6 A portfólió váltások adminisztrációs költségeinek fedezésére a Pénztár a portfóliót váltó tagok számára – portfólió váltásonként portfólió váltási díjat számít fel. Az egy portfólió váltáshoz kapcsolódó, a pénztártag egyéni számlája terhére elszámolt költség (portfólió váltási díj) a pénztártag egyéni számlakövetelésének 1 ezreléke, de az összeg nem lehet magasabb 2000 Ft-nál, amely a tag cél portfóliójában a váltás végrehajtását követően kerül érvényesítésre.
- 12.7 A portfólióváltási díj az alábbi esetekben nem kerül felszámításra (ingyenes):
- 12.7.1 A választható portfóliós rendszer indulásakor.
 - 12.7.2 Új belépő, átlépő esetén a belépéskor történő portfólió választáskor, vagy automatikus besoroláskor.
 - 12.7.3 A tag által előnyilatkoztatás útján választott új portfólió elindulásakor.
 - 12.7.4 Bármely portfólióba történő automatikus besoroláskor (10.7 - 10.8 pontok).
 - 12.7.5 Beolvadó pénztártagok első portfólióváltásakor vagy a beolvadó portfólió megszűnéskor történő automatikus besoroláskor.
 - 12.7.6 A tag meglévő portfóliója megszüntetésekor történő váltáskor vagy automatikus átsoroláskor.
 - 12.7.7 A választható portfóliós rendszer megszüntetésekor.

XIII. A rendszer működtetéséhez kapcsolódó számviteli, nyilvántartási és informatikai háttér

Számviteli nyilvántartásra vonatkozó szabályok

- 13.1 A Pénztár olyan nyilvántartásokat vezet, amely a választható portfóliós rendszer jogszabályok által előírt működtetéséhez szükséges számviteli és informatikai háttérrel biztosítja.
- 13.2 A Pénztár a befektetett eszközöket tartalmazó analitikus nyilvántartását a választható portfóliók szerinti megosztásra is tekintettel alakítja át. A befektetésekhez kapcsolódó hozambevételeket és költségeket választható portfóliónként elkülönítetten mutatja ki.
- 13.3 A Pénztár számviteli politikája keretében elkészíti a pénztártagok választása, illetve besorolása szerinti befektetési portfóliók hozamának és a befektetésekkel kapcsolatos költségeknek pénztártagonként elkülönített nyilvántartására vonatkozó szabályzatot.

A Rendszer nyilvántartási háttére

- 13.4 A Rendszer működtetése teljes egészében a Pénztár által használt informatikai rendszerre támaszkodik.
- 13.5 A Pénztár a Letétkezelőnél Vagyonkezelőnként, valamint azon belül portfóliónkénti részletezéssel önálló alszámlát (értékpapír, befektetési számla) nyit, s ezeken teljesen elkülönítve tartja nyilván az adott portfólióval kapcsolatos minden értékpapír-, illetve pénzmozgást.
- 13.6 A portfóliókat a Vagyonkezelői jelentésekben is önállóan kell szerepeltetni, de a jelentést a Pénztár egészére is el kell készíteni.
- 13.7 A tagok portfólióválasztását, illetve ezek módosítását naplószerűen kell nyilvántartani, amelyből meg kell tudni határozni, hogy az egyes tagok melyik időpontokban melyik portfólióban voltak.
- 13.8 A tagok portfólióválasztással kapcsolatos nyilatkozatait az Iratkezelési szabályzat rendelkezései szerint a tagi iratok között kell tárolni. A nyilatkozatokról összesítő kimutatás, illetve tételes lista is készíthető.

Elszámoló egység alapú elszámolás

- 13.9 A Pénztár a választható portfóliós rendszerben a tagi követelések egyéni számlán történő elsődleges nyilvántartását, valamint a függő tételek nyilvántartását elszámoló egységekben végzi. A tagot az egyéni számláján nyilvántartott elszámoló egység mennyisége után a hozam – amely az elszámoló egység árfolyamváltozásában jelenik meg – olyan arányban illeti meg, ahogy az elszámoló egységei összesített névértéke a hozam felosztásakor az elszámoló egységek összesített névértékéhez viszonyul.
- 13.10 Az egyes befizetések során az elszámoló egységre történő átvezetési ár meg kell, hogy egyezzen az aznapi, jogszabály alapján megállapított piaci eszközértékkel. (A befizetett értéket az egy elszámoló egység aznapi árfolyamával elosztva kapjuk a befizetett összeg elszámolóegységben meghatározott értékét.)
- 13.11 A Pénztár az elszámoló egységek árfolyamának számításában bekövetkezett hiba esetén a hibás árfolyamot a hiba feltárását követő legközelebbi árfolyam megállapításakor a hiba bekövetkezésének időpontjára visszamenőleges hatállyal javítja ki. A javítás során a hibás árfolyamot a helyes értékre módosítja minden olyan napra vonatkozóan, amelyen árfolyam kiszámítására került sor, s amelyet a feltárt hiba érintett.
- 13.12 Amennyiben a hibás árfolyamon elszámolásra került sor, akkor a hibás és a helyes árfolyam szerint számított különbséget az érintettekkel (tagok, munkáltatók) legfeljebb 30 napon belül el kell számolni, kivéve ha:
- a) a hibás árfolyamszámítás miatt előállt, egy elszámoló egységre vonatkozó árfolyam különbség mértéke nem éri el az elszámoló egység helyes árfolyamának egy ezrelékét, illetve – ha az Elszámoló egységkezelési Szabályzat ennél kisebb értéket határoz meg – az Elszámoló egység kezelési Szabályzatban megállapított értéket;
 - b) a hibás és a helyes árfolyam különbségből származó elszámolási kötelezettség összességében nem haladja meg érintettenként az ezer forintot, illetve – ha az Elszámoló egység-kezelési Szabályzatban ennél kisebb értéket határoz meg – az Elszámoló egység kezelési Szabályzatban megállapított értéket;
 - c) ha a Pénztár az Elszámoló egység kezelési Szabályzatban úgy rendelkezett, hogy az elszámoló egység árfolyamának számításában feltárt hiba esetén, annak javítása eredményeképpen – ha a különbséget az érintetteknek kellene visszatéríteni – az árfolyamok különbségből adódó elszámolási kötelezettség kapcsán az érintetteket terhelő visszatérítési kötelezettségtől eltekint, és a keletkezett hiányt a működési vagy a likviditási tartalék terhére rendezzi.
- 13.13 Az elszámoló egységek árfolyamának megállapítása munkanaponként, és - ha nem munkanap, akkor is - a hónap utolsó napjára a Letétkezelő által történik. Az értékelést legkésőbb az értékelés vonatkozási napját követő második munkanapig kell elvégezni.
- 13.14 A pénztárnak az értékelés alapján megállapított árfolyamokat az értékelés napját követő negyedik munkanaptól lehet felhasználnia.
- 13.15 Az elszámoló egységekkel kapcsolatos tranzakciókat a Pénztár kizárólag elháríthatatlan külső ok miatt, a tagok érdekében, rendkívüli esetekben, a Felügyelet haladéktalan tájékoztatása mellett felfüggesztheti, ha a portfóliók nettó eszközértéke megalapozottan nem állapítható meg.

Informatikai háttér

- 13.16 A Pénztár olyan informatikai háttér kialakításáról és működtetéséről gondoskodik, amely:
- lehetővé teszi a tagok portfólió változtatásának nyilvántartását, valamint portfólió váltásra vonatkozó tagi rendelkezések folyamatos nyomon követését,
 - biztosítja az egyes befektetési alszámlák, azokon keresztül az egyes befektetési portfóliók hozamának és a befektetésekkel kapcsolatos költségeknek választható portfóliónként és pénztártagonként történő elkülönített nyilvántartását,
 - a könyvelés számára biztosítja a választható portfóliós rendszer jogszabály szerinti számviteli elszámolását lehetővé tevő adatokat,
 - megfelel a jogszabályok által előírt adatbiztonsági és tartalmi előírásoknak.

XIV. A pénztártagok tájékoztatásának tartalma és szabályai

- 14.1 A Pénztár a pénztári szintű éves, 10 éves, 15 éves és 20 éves átlagos hozam adatok közzétételkor a vonatkozó hozam adatokat választható portfóliónként is bemutatja.
- 14.2 A Pénztár a pénztártagoknak évente kiküldésre kerülő éves egyéni számla értesítő részeként közli:
- a tag által választott befektetési portfólió(k) megnevezését,
 - a választható befektetési portfóliók közötti váltás címén az egyéni számláról levont összeget,
 - az egyes portfóliók tárgyévi hozamát,
 - a portfóliók közötti váltás módjáról és annak költségeiről szóló tájékoztatást.
- 14.3 A Pénztár valamennyi új belépőnek belépéskor, illetve valamennyi meglévő pénztártagnak az éves egyéni számlaértesítőben tájékoztatja a tagot
- a választható portfóliós rendszer rövid ismertetésének és
 - az egyes választható portfóliókra vonatkozó befektetési politika rövid kivonatának tag általi elérhetőségéről.
- 14.4 A Pénztár jelen Választható portfóliós szabályzata megtekinthető a Pénztár ügyfélszolgálatán. A portfólióváltási formanyomtatványt a Pénztár elhelyezi internetes honlapján.
- 14.5 Az elszámoló egységek árfolyamát választható portfóliónként honlapján naponta közzéteszi a Pénztár és biztosítja, hogy az elszámoló egységek árfolyama honlapján bármikor visszakereshető és letölthető legyen. A honlapján jelzi, hogy a Felügyelet honlapján az elszámoló egységek árfolyamára vonatkozóan összehasonlító adatok találhatóak. A közzététellel egy időben a Pénztár az elszámoló egységek árfolyamát bejelenti a Felügyeletnek és azt a Felügyelet a honlapján közzéteszi.

XV. A rendszer bevezetésének, illetve megszüntetésének szabályai

- 15.1 A választható portfóliós rendszer bevezetésére, megszüntetésére, a szüneteltetést követő folytatására vonatkozó döntés elfogadása a Pénztár Közgyűlésének kizárólagos hatáskörébe tartozik. A választható portfóliós rendszer működtetése a Felügyelet erre vonatkozó engedélye birtokában kezdhető meg, folytatható, illetve módosítható. Mindezen feltételek megjelése esetén a választható portfóliós rendszer bevezetése - a Felügyelet engedélye alapján - 2010. január 1-jei indulónappal történt.
- 15.2 A Rendszer működését támogató informatikai fejlesztés átadása: 2009. december 1.
- 15.3 A felhalmozási stádiumban lévő tagokat oly módon kellett nyilatkoztatni a portfólióválasztásról, hogy a válaszuk a tervezett indulás időpontját minimum 30 nappal megelőzően Pénztárhoz visszaérhessen, és feldolgozható legyen, valamint, hogy a nyilatkozatok vissza nem küldésének következménye a nyilatkozattételi felhívásból a tagok számára egyértelmű legyen. A portfólióválasztásról határidőig nem nyilatkozó tagok vagyont a Pénztár a választható portfóliós rendszer bevezetése előtt folytatott befektetési politikához leginkább hasonlító Kiegyensúlyozott portfólióba fektetette (automatikus besorolás).
- 15.4 A Pénztár a Kiszámítható, a Klasszikus, a Kiegyensúlyozott és a Növekedési portfóliót választott tagoknak a választásukról szóló visszaigazolást az indulás időpontját követő 20. napig megküldte.

- 15.5 A Pénztár a tervezett indulás időpontját megelőzően közölte a Vagyonkezelővel a tagok választása alapján ténylegesen induló portfóliók vagyonának nagyságát a tervezett indulás időpontját megelőző negyedév utolsó napjára vonatkoztatva.
- 15.6 A Vagyonkezelő a tervezett indulás időpontját megelőző hónap folyamán átutalt szabad pénzeszközöket csak olyan formában fektethette be, amelyek a tervezett indulás időpontját megelőző nap tényleges záró állományának megállapításakor azonnal a tagok rendelkezése szerinti portfóliókba befektethetők. A tervezett indulás időpontját követően érkezett befizetésekről a Pénztár már a folyamatos rendnek megfelelően értesítette a Vagyonkezelőt.
- 15.7 A Rendszer indulását a Pénztár Igazgatótanácsa az indulás időpontját követő negyedévében a Vagyonkezelő bevonásával értékelte.
- 15.8 A Rendszer bevezetése során a Kiszámítható, a Klasszikus a Kiegyensúlyozott és Növekedési portfóliót a Pénztár bevezette.

A Rendszer működése szüneteltetésének szabályai

- 15.9 Az Igazgatótanács jogosult különösen indokolt esetekben (pl. a pénz és tőkepiaci helyzet drámai romlása, a választható portfóliós rendszerre vonatkozó jogszabályi környezet alapvető változása, stb.) a Rendszer szüneteltetéséről határozatot hozni, melyről a Pénztár ügyvezetése tájékoztatja a tagokat.
- 15.10 A Rendszer működésének szüneteltetése legfeljebb 90 nap lehet, amely egy alkalommal további legfeljebb 90 nappal hosszabbítható meg. Ha a körülmények a szüneteltetés további fenntartását indokolnák, akkor össze kell hívni a Közgyűlést, amely kizárólagosan jogosult a Rendszer folytatásáról, megszüntetéséről határozni.
- 15.11 A Rendszer szüneteltetésének időszakában a Vagyonkezelő az adott portfólióban csak betétben és állampapírban fektetheti be az átadott szabad pénzeszközöket, valamint a szüneteltetés ideje alatt a korábbi befektetésekből felszabaduló pénzeszközöket. Ez a szabály nem vonatkozik a Kiszámítható portfólióra és a Szolgáltatási tartalékra, mert ott az eszközöket változatlan feltételekkel kell kezelni.
- 15.12 A Rendszer szüneteltetésének időszakában a Pénztár nem fogad be újabb portfólió váltási igényt, de a már befogadottakat teljesíti.
- 15.13 A Rendszer működtetésének szüneteltetését, illetve folytatását a Felügyeletnek be kell jelenteni.

A Rendszer megszüntetésének szabályai

- 15.14 A Rendszer megszüntetéséről szóló döntés a Közgyűlés kizárólagos hatásköre.
- 15.15 A Rendszer megszüntetéséről szóló döntésben meg kell jelölni a megszűnés napját, a Vagyonkezelő számára a portfóliók átalakítására biztosított időt, a portfólió-átalakítás elveit, valamint ugyanekkor meg kell határozni a teljes vagyona vonatkozó befektetési politikát, külön kiemelve, hogy van-e olyan portfólió, amelyik nem szűnik meg, vagy a befektetések kezelésére vonatkozó új portfólió kerül kialakításra.
- 15.16 Azon befektetések eredményeként realizált hozamot, illetve veszteséget, amelyek az új befektetés-politikához már nem illeszkednek, azon tagok között kell felosztani, akik annak a portfóliónak voltak tagjai, amelynek a kérdéses befektetés eleme volt.
- 15.17 A Rendszer megszüntetéséről tájékoztatni kell a tagságot.